

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Управління, організація і технологія

**ОРГАНІЗАЦІЯ
БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА**

ДБН А.3.1-5-2009

Видання офіційне

Київ
Мінрегіонбуд України
2011

- 1 РОЗРОБЛЕНО:
РОЗРОБНИКИ: Науково-дослідний інститут будівельного виробництва
В. Балицький, д-р техн. наук, проф.; **В. Вернигора**, канд. техн. наук; **О. Галінський**, канд. техн. наук; **П. Григоровський**, канд. техн. наук; **В. Іваненко**, канд. техн. наук (науковий керівник); **В. Садовський**, канд. техн. наук (відповідальний виконавець); **В. Снісаренко**, д-р техн. наук; **О. Сокол**; **С. Старовойтов**, інж.
- 2 ПОГОДЖЕНО: Міністерство охорони навколишнього природного середовища України (Висновок від 20.10.2008 № 710)
Міністерство охорони здоров'я України (лист від 17.10.2008 № 05.03.02-13/16-16114)
Державний департамент пожежної безпеки Міністерства з питань надзвичайних ситуацій України (лист від 17.11.2008 № 31/4/7776)
Державний комітет України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (лист від 23.10.2008 № 01/02-10в-13/9136)
Державний департамент державної автомобільної інспекції МВС України (лист від 08.10.2008 № 4/7-8621)
Державний комітет України із земельних ресурсів (лист від 11.09.2008 № 14-13-11/10231)
- 3 ВНЕСЕНО ТА ПІДГОТОВЛЕНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ: Управління економіки та розвитку будівельної діяльності Мінрегіонбуду України
- 4 ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: накази Мінрегіонбуду України від 25.12.2009 № 689, від 31.08.2010 № 334 та від 25.05.2011 № 53, чинні з 2012-01-01
- 5 НА ЗАМІНУ ДБН А.3.1-5-96 "Організація будівельного виробництва"

Приємного вивчення та успіхів у роботі!

ваш ДБНУ

**Право власності на цей документ належить державі.
Цей документ не може бути повністю чи частково відтворений,
тиражований і розповсюджений як офіційне видання без дозволу
Міністерства регіонального розвитку та будівництва України**

© Мінрегіонбуд України, 2011

Офіційний видавець нормативних документів
у галузі будівництва і промисловості будівельних матеріалів
Мінрегіонбуду України

Державне підприємство "Укрархбудінформ"

ЗМІСТ

	С.
1 Загальні положення	1
2 Підготовка будівельного виробництва	5
3 Проектно-технологічна документація (ПТД) з організації будівництва та виконання робіт	8
4 Організація та охорона праці	12
5 Матеріально-технічне забезпечення	14
6 Механізація і транспорт	14
7 Охорона навколишнього середовища в процесі будівництва	15
8 Організація будівельного виробництва під час реконструкції будівель і споруд та технічного переоснащення діючих підприємств	17
9 Забезпечення якості будівельної продукції	18
Додаток А	
Нормативні посилання	21
Додаток Б	
Терміни та визначення понять	24
Додаток В	
Загальний журнал робіт	26
Додаток Г	
Спеціальні журнали з окремих видів робіт	30
Додаток Д	
Склад і зміст проекту організації будівництва (ПОБ)	40
Додаток Е	
Форми основних документів у складі проекту організації будівництва	44
Додаток Ж	
Склад і зміст проекту виконання робіт (ПВР)	47
Додаток И	
Форми основних документів у складі проекту виконання робіт	50
Додаток К	
Акт на закриття прихованих робіт	52
Додаток Л	
Основні види робіт та конструкцій, на які складаються акти на закриття прихованих робіт	54
Додаток М	
Акт проміжного прийняття відповідальних конструкцій	56
Додаток Н	
Акт про закінчення позамайданчикових і внутрішньомайданчикових підготовчих робіт і готовність об'єкта до початку будівництва	58
Додаток П	
Бібліографія	60

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Управління, організація і технологія ОРГАНІЗАЦІЯ БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Управление, организация и технология
ОРГАНИЗАЦИЯ СТРОИТЕЛЬНОГО ПРОИЗВОДСТВА

Management, organization and technology
ORGANIZATION OF A BUILDING PRODUCTION

Чинні від **2012-01-01**

Ці Норми¹⁾ встановлюють загальні вимоги до організації будівельного виробництва під час нового будівництва, реконструкції існуючих будівель і споруд, технічного переоснащення діючих підприємств (далі – будівництво) об'єктів будь-якого призначення.

Цих вимог повинні дотримуватись усі учасники будівництва, незалежно від форм власності і відомчої належності.

Вимоги цих Норм не поширюються на організацію будівельного виробництва під час здійснення капітального ремонту та реставрації існуючих будівель і споруд.

По окремих видах спеціального будівництва в доповнення до цих Норм слід враховувати вимоги відомчих нормативних документів, прийнятих у встановленому порядку, які відображають специфіку такого будівництва.

Перелік законодавчих та нормативно-правових актів і нормативних документів, на які зроблені посилання в цих Нормах, наведено у додатку А.

Терміни та визначення понять, які вживаються в цих Нормах, наведено у додатку Б.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Організацію будівельного виробництва здійснюють відповідно до чинних законодавчих та нормативно-правових актів і нормативних документів, які встановлюють вимоги до:

- надання дозволів на виконання робіт із будівництва, облаштування будівельних майданчиків і робочих місць, порядку та правил виконання будівельно-монтажних робіт на об'єкті будівництва, контролю якості робіт і їх прийняття, розроблення і використання проектів виконання робіт (ПВР);
- виконавців робіт із будівництва (наявність ліцензій та кваліфікаційних сертифікатів);
- складу та комплектності проектної документації для будівництва (зокрема, проекту організації будівництва – ПОБ), а також забезпечення нею виконавців відповідно до профілю виконуваних ними робіт;
- охорони та збереження навколишнього середовища – природного, соціального, включаючи життєдіяльність населення, і техногенного;
- охорони праці, безпечності виробничого процесу, техногенної та пожежної безпеки, безпеки дорожнього руху;
- складу робіт, їх вартості, нормативів витрат ресурсів для їх виконання;
- застосовуваних будівельних матеріалів, виробів і конструкцій;
- умов поставки устаткування для монтажу;
- будівельної продукції (будівель і споруд);
- порядку та умов здійснення авторського та технічного нагляду під час будівництва об'єктів;
- договірних відносин у будівництві;
- прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів.

¹⁾ У зв'язку з прийняттям Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" окремі положення цих Норм відкориговані.

1.2 Організація будівельного виробництва полягає у спрямуванні організаційних, технічних, технологічних рішень і заходів суб'єктів будівельного виробництва на дотримання вимог щодо:

- раціональної організації виробничого процесу та управління будівництвом;
- узгодженої діяльності виконавців робіт із будівництва, врахування їх виробничо-господарських та економічних можливостей і інтересів;
- виконання робіт із врахуванням індивідуальних характеристик об'єктів будівництва (архітектурно-планувальні та конструктивні рішення), умов їх будівництва (особливі умови будівельного майданчика та умови виконання робіт), складу та обсягів робіт, виділення в будові черг будівництва або пускових комплексів тощо;
- раціональної технології виконання будівельно-монтажних робіт (технологічна послідовність, правила виконання, енергоефективність, підбір виконавців, матеріалів, технічних засобів);
- виконання робіт сезонного характеру, включаючи окремі види підготовчих робіт, у найбільш сприятливу пору року (якщо вимогами замовника не передбачено інше);
- забезпечення якості будівельної продукції;
- строків та вартості будівництва об'єктів (із врахуванням умов фінансування);
- забезпечення комплексної безпеки будівництва;
- приймання виконаних робіт і закінчених будівництвом об'єктів.

1.3 Заходи з організації будівельного виробництва охоплюють розроблення проектно-технологічної документації (ПТД) з календарним плануванням робіт та їх фінансового і матеріально-технічного забезпечення, підготовку виробництва, управління виробництвом (1.8), організацію праці, заходи з комплектного і своєчасного забезпечення будови матеріалами, конструкціями та устаткуванням, механізацію робіт, охорону навколишнього середовища, забезпечення якості продукції.

1.4 Проектно-технологічна документація – включає ПОБ і ПВР. Вона містить рішення з організації будівництва об'єкта і технології виконання робіт. Вимоги до ПТД наведено у розділі 3.

Якщо під час підготовки або здійснення будівництва об'єкта відбуваються непередбачені зміни або виявляються обставини, які змінюють умови організації будівництва, виконання окремих видів робіт, комплексної безпеки будівництва, забезпечення якості та строків виконання робіт тощо, ПТД (а за необхідності і іншу проектну документацію) коригують у встановленому порядку, і подальші роботи виконують за відкоригованою документацією.

За умови збільшення передбачених обсягів будівельно-монтажних робіт, строків їх виконання, кількості або потужності задіяної будівельної техніки і транспортних засобів підлягають коригуванню також матеріали оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) у частині "Оцінка впливів на навколишнє середовище під час будівництва".

1.5 Виконанню основних будівельно-монтажних робіт на об'єктах будівництва повинен передувати комплекс заходів і робіт із підготовки будівельного виробництва (розділ 2).

Якщо будівельний майданчик розташований на території, що зазнає впливу несприятливих природних і техногенних явищ (зокрема геологічних та гідрогеологічних процесів: селі, лавини, зсуви, обвали, заболоченість, підтоплення, просідання, підроблені території тощо), на відведеному в натурі і огороженому майданчику після створення геодезичної розбивочної основи, але до початку інших внутрішньомайданчикових підготовчих робіт (2.2.3) вживають першочергових заходів і виконують роботи із захисту території від таких процесів за відповідним проектом, який має містити і розділ ОВНС.

Підготовку виробництва в обсязі, необхідному для початку будівельно-монтажних робіт на об'єкті (черзі будівництва, пусковому комплексі), виконують до початку будівництва об'єкта. Завершення підготовчих робіт у обсязі, що надає можливість початку будівництва об'єкта (черги будівництва, пускового комплексу), підтверджується актом про закінчення позамайданчикових і внутрішньомайданчикових підготовчих робіт і готовність об'єкта до початку будівництва, оформленим відповідно до додатка Н.

1.6 Виконання підготовчих робіт на будівельному майданчику, будівельних робіт на об'єкті, а також підключення об'єкта будівництва до інженерних мереж та споруд дозволяється лише після оформлення відповідних документів дозвільного характеру інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю. Види цих документів у залежності від категорії складності будівельного об'єкта та переліки робіт, право на виконання яких надається кожним із них, визначені Законом України "Про регулювання містобудівної діяльності".

1.7 Замовник до початку виконання будівельно-монтажних робіт на об'єкті будівництва передає підрядній організації будівельний майданчик і оформлені у встановленому порядку документи, необхідні для його повноцінного використання, в тому числі дозвільну документацію (якщо договором підряду не передбачено інше).

У випадку реконструкції (технічного переоснащення) замовник передає також необхідний фронт робіт на об'єкті.

1.8 Управління будівельним виробництвом включає формування планів робіт та забезпечення їх матеріально-технічними і фінансовими ресурсами, формування графіків виконання робіт учасниками будівництва, розроблення поточних завдань для них на базі календарного планування робіт, доведення завдань до виконавців, відстеження і аналіз фактичного виконання завдань, здійснення в разі потреби їх вчасного коригування.

Управління має забезпечувати цілеспрямованість, узгодженість і ефективність діяльності учасників будівництва, дотримання вимог, визначених у 1.2, і рішень з організації будівництва і виконання робіт, прийнятих у ПТД.

1.9 Заходами з організації будівельного виробництва мають бути забезпечені:

- міцність і стійкість споруджуваних та існуючих будівель, споруд і конструкцій у процесі будівництва;

- безпечність виробничого процесу будівельно-монтажних робіт та забезпечення безпеки праці відповідно до Закону України "Про охорону праці", інших законодавчих та нормативно-правових актів, нормативних документів з питань охорони праці та техногенної безпеки;

- умови праці, санітарно-побутове та медичне обслуговування працюючих відповідно до чинних санітарних норм;

- дотримання правил пожежної безпеки відповідно до Закону України "Про пожежну безпеку", НАПБ А.01.001, ДБН В.1.1-7, ДБН В.1.2-7, інших законодавчих та нормативно-правових актів, нормативних документів із питань пожежної безпеки;

- виконання заходів з охорони та збереження навколишнього середовища відповідно до матеріалів ОВНС у складі проектної документації, вимог законодавчих і нормативно-правових актів та нормативних документів із питань охорони навколишнього середовища, у т.ч. ДСТУ ISO серії 14000;

- виконання погоджених заходів щодо об'єктів прилеглої забудови і благоустрою та дотримання комплексної безпеки будівництва на ділянках існуючої забудови відповідно до ДБН В.1.2-12;

- умови дорожнього руху на прилеглих до будови ділянках вулично-дорожньої мережі згідно із Законом України "Про дорожній рух".

1.10 Керівники підрядних організацій забезпечують на будівельному майданчику і робочих місцях необхідні умови для дотримання комплексної безпеки будівництва, для виконання працівниками вимог норм, правил та інструкцій із техногенної і пожежної безпеки, безпеки праці, а також рішень з безпеки, прийнятих у проектній та проектно-технологічній документації.

У випадку виникнення небезпеки для життя та здоров'я працівників, об'єкта будівництва, прилеглої забудови або навколишнього середовища керівник робіт, призначений наказом по організації, припиняє роботи і вживає заходів із усунення небезпеки, а за необхідності – забезпечує евакуацію людей у безпечне місце.

1.11 Організації, що здійснюють та обслуговують будівництво, відповідними наказами призначають працівників, відповідальних за:

- забезпечення інструкціями з безпеки праці, розробленими і затвердженими відповідно до вимог НПАОП 0.00-4.15;

- навчання виконавців, у т.ч. з питань охорони праці, техногенної і пожежної безпеки, виробничої санітарії, перевірку їх знань, атестацію, проведення усіх видів інструктажу відповідно до НПАОП 0.00-4.12, НАПБ Б.02.005, НАПБ Б.06.001;

- безпечність виробничого процесу – забезпечення розроблення ПВР, технологічних карт, додержання їх вимог при виконанні робіт, безпечне суміщення будівельно-монтажних операцій, безпека прилеглої забудови і території, осіб, що перебувають поблизу будови, тощо;

- безпечне переміщення транспортних засобів по території будмайданчика;

- безпечну експлуатацію будівельних машин і механізмів, вантажопідіймальних машин, інструменту, технологічного оснащення та засобів захисту, включаючи їх технічне обслуговування, ремонт, монтаж і демонтаж;

- якість робіт і зберігання об'єкта будівництва;

- виконання заходів пожежної безпеки.

1.12 За необхідності поетапної здачі виділених у проектній документації черг будівництва, пускових комплексів будови, технологічних вузлів тощо склад окремих етапів будівництва і строки їх завершення встановлюють у робочій документації та ПОБ.

Заходи з організації будівництва таких об'єктів (будов) орієнтують на своєчасне завершення виділених етапів, що здаються.

1.13 У разі виконання робіт мобільними будівельними формуваннями або вахтовим методом враховують особливості таких видів організації робіт (оснащення підрозділів засобами транспорту, пересувними механізованими установками, засобами енергетичного забезпечення, мобільними будівлями для потреб будівництва тощо, особливості забезпечення робочою силою і організації праці тощо).

1.14 У разі залучення до виконання робіт із будівництва об'єкта (сукупності об'єктів будови) генерального підрядника він координує діяльність інших виконавців, забезпечуючи узгоджене виконання ними доручених їм робіт.

1.15 Якщо передбачається тимчасове використання запроектованих постійних будівель, споруд, інженерних мереж, транспортних комунікацій тощо для потреб будівництва на окремих його етапах, у ПТД слід передбачати досягнення готовності цих об'єктів до експлуатації в обсягах і в строки, що необхідні для використання на відповідному етапі будівництва.

1.16 Після завершення окремих етапів будівництва (підготовчий період, зведення підземної, надземної частин будівлі, опорядження тощо) слід своєчасно звільняти майданчик від тимчасових будівель і споруд, як тільки в них відпаде необхідність, керуючись будівельним генеральним планом (будгенпланом) для відповідного етапу будівництва. Особливу увагу звертають на своєчасність відключення і розбирання мереж тимчасового водо-, енерго-, газо- та тепlopостачання.

1.17 На кожному об'єкті будівництва належить:

- вести загальний журнал робіт за формою згідно з додатком В, спеціальні журнали з окремих видів робіт, перелік яких встановлює генпідрядник, виходячи з вимог нормативних документів щодо ведення виконавчої документації за формами, зразки яких наведено в додатку Г, журнал авторського нагляду відповідно до ДБН А.2.2-4;

- складати акти на закриття прихованих робіт за формою, наведеною у додатку К, акти проміжного прийняття відповідальних конструкцій за формою, наведеною у додатку М;

- складати акти індивідуального та комплексного випробування устаткування, інженерних систем, мереж і обладнання;

- оформляти виконавчу документацію – комплект робочих креслень із написами, зробленими особами, відповідальними за виконання будівельно-монтажних робіт, про відповідність виконаних

у натурі робіт цим кресленням або змінам у них, внесеним за погодженням із замовником та проектувальником;

– вести облік збирання та видалення відходів і вторинної сировини;

– після завершення будівництва об'єкта скласти його архітектурно-технічний паспорт згідно із Законом України "Про архітектурну діяльність" та "Положенням про архітектурно-технічний паспорт об'єкта архітектури", паспорт технічного стану будівлі (споруди) згідно із НПАОП 45.2-1.01, енергетичний паспорт будинку згідно з ДБН В.2.6-31.

1.18 Передавання виконаних робіт (етапів робіт) підрядником і прийняття їх замовником оформлюється актом, підписаним обома сторонами. У разі відмови однієї із сторін від підписання акта про це вказується в акті і він підписується другою стороною.

Порядок передавання та прийняття закінчених робіт, необхідність у випробуваннях, обов'язки сторін, порядок усунення недоліків, врегулювання спорів та інше обумовлюють у договорі підряду на будівництво об'єкта відповідно до норм ст. 882 Цивільного кодексу України та положень Загальних умов укладення і виконання договорів підряду в капітальному будівництві.

1.19 Під час здійснення експериментального будівництва з метою перевірки нових технологій, містобудівних, архітектурно-технічних та інженерних рішень будівельне виробництво організують із дотриманням вимог, визначених "Положенням про експериментальне будівництво".

1.20 За необхідності влаштування на об'єкті будівництва особливо складних конструкцій, виконання робіт особливо складними методами або в особливо складних умовах (3.1.4) мають бути здійснені додаткові заходи з технологічної і організаційної підготовки таких робіт, а також із відстеження їх фактичного виконання, які мають забезпечити досягнення необхідних експлуатаційних якостей конструкцій, раціональну технологію їх зведення, комплексну безпеку робіт.

1.21 Перелік об'єктів, будівництво яких у зв'язку із їх складністю підлягає обов'язковому науково-технічному супроводу, встановлено в ДБН В.1.2-5. Прийняття таких об'єктів в експлуатацію супроводжується обов'язковим наданням звіту про виконання науково-технічного супроводу їх будівництва.

Правила формування змісту науково-технічного супроводу будівництва об'єкта, розроблення програми робіт із супроводу та оформлення звітної документації щодо його здійснення встановлені зазначеними нормами.

1.22 У разі необхідності виконання робіт із консервації або розконсервації об'єкта будівництва суб'єкти будівельного виробництва повинні дотримуватися вимог, визначених "Положенням про порядок консервації та розконсервації об'єктів будівництва".

1.23 Прийняття закінченого будівництвом об'єкта в експлуатацію здійснюється відповідно до Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" шляхом реєстрації інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю декларації про готовність об'єкта до експлуатації або видачі сертифіката на підставі акта готовності об'єкта до експлуатації (в залежності від категорії складності об'єкта).

2 ПІДГОТОВКА БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Підготовка будівельного виробництва забезпечує можливість цілеспрямованого розгортання і виконання будівельно-монтажних робіт і узгодженої діяльності всіх учасників будівництва як на окремих об'єктах, так і в обсязі виробничої програми будівельно-монтажної організації. Підготовка виробництва з необхідним випередженням передуює кожному етапу виконання будівельно-монтажних робіт. Її організують як регулярно функціонуючу систему взаємопов'язаних заходів організаційного, технічного, технологічного і планово-економічного характеру, в якій виділяються фази загальної організаційно-технічної підготовки і підготовки до будівництва об'єкта.

2.1 Загальна організаційно-технічна підготовка

2.1.1 До загальної організаційно-технічної підготовки будівництва відносяться:

- забезпечення будови проектно-кошторисною документацією, у т.ч. ПОБ (зокрема, на виконання робіт особливо складними методами або в особливо складних умовах);
- встановлення порядку здійснення авторського та технічного нагляду під час будівництва, умов участі розробників проектно-кошторисної документації у прийманні прихованих робіт та відповідальних конструкцій відповідно до 9.8, 9.11;
- визначення необхідності науково-технічного супроводу (відповідно до ДБН В.1.2-5) та вирішення питань його організації;
- вирішення питань забезпечення комплексної безпеки будівництва;
- відведення в натурі майданчика (траси) для будівництва;
- отримання дозволів на виконання робіт (1.6), оформлення відповідно до вимог ДБН В.1.2-12 акта-допуску на виконання будівельно-монтажних робіт на території діючого підприємства або житлового мікрорайону у випадку будівництва в умовах ущільненої забудови (зокрема під час реконструкції існуючого об'єкта або технічного переоснащення діючого підприємства);
- заходи з припинення експлуатації будівель, що підлягають знесенню;
- забезпечення будівництва під'їзними шляхами, електро-, тепло- і водопостачанням (у тому числі протипожежним), системою зв'язку, засобами пожежогасіння, збирання, безпечного тимчасового зберігання та видалення відходів і вторинної сировини, приміщеннями для санітарно-побутового та іншого обслуговування будівельників.

2.1.2 Обов'язки із здійснення функцій загальної підготовки будівництва суб'єкти будівельного виробництва розподіляють між собою самостійно під час складання протоколів намірів і укладення договорів підряду на будівництво з урахуванням особливостей об'єкта, що створюється, умов його будівництва, вимог, визначених у проектно-технологічній документації, складу охоплених договором робіт, складу учасників договору та інших умов.

2.2 Підготовка до будівництва об'єкта

2.2.1 Підготовка до будівництва об'єкта включає:

- вивчення інженерно-технічним персоналом підрядника проектно-кошторисної документації;
- у випадку будівництва в умовах існуючої забудови – вивчення матеріалів з обстеження ділянки для будівництва, прилеглих об'єктів та інженерних мереж, а в умовах діючого підприємства, крім того – з обстеження його конструкцій, обладнання, інженерних мереж, умов виконання робіт тощо, виконаних згідно з НПАОП 45.2-1.01;
- детальне ознайомлення з умовами будівництва;
- розроблення ПВР:
  - із будівництва будівель, споруд, їх частин,
  - із виконання окремих видів або етапів робіт, зокрема робіт, які виконуються особливо складними методами або в особливо складних умовах,
  - із виконання позамайданчикових та внутрішньомайданчикових підготовчих робіт;
- виконання підготовчих робіт до будівництва об'єкта – позамайданчикових та внутрішньомайданчикових, завершення яких оформляється актом про готовність об'єкта до початку будівництва за формою, наведеною у додатку Н;
- підготовку до виконання будівельно-монтажних робіт на об'єкті.

2.2.2 До позамайданчикових підготовчих робіт (якщо це не є безпосереднім об'єктом будівництва) відносяться:

- будівництво під'їзних шляхів і причалів,
- будівництво ліній електропередачі з трансформаторними підстанціями, мереж водопостачання з водозабірними спорудами, каналізаційних колекторів з очисними спорудами,
- будівництво житлових містечок для будівельників, об'єктів виробничої бази будівельних організацій, обладнання перевалочних баз,

- будівництво пожежних депо та організація пожежної охорони,
- створення інформаційних систем та обчислювальних мереж для планування та управління,
- створення споруд, ліній та засобів зв'язку.

2.2.3 До внутрішньомайданчикових підготовчих робіт відносяться:

- відведення в натурі майданчика (траси) для будівництва;
- влаштування необхідних огорож будівельного майданчика (охоронних, захисних, сигнальних), організація в необхідних випадках контрольно-пропускного режиму;
- створення та здавання-прийняття геодезичної розбивочної основи для будівництва і геодезичні розбивочні роботи для прокладання інженерних мереж і доріг, зведення будівель і споруд;
- першочергові заходи і роботи із захисту території від несприятливих природних і техногенних явищ, зокрема геологічних та гідрогеологічних процесів (1.5);
- звільнення будівельного майданчика в межах відведеної земельної ділянки під забудову для будівельно-монтажних робіт (розчистка території, знесення будівель, порушення елементів благоустрою тощо);
- зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) земельної ділянки, складування його в спеціально відведених місцях для подальшого використання для рекультивації земель (відповідно до чинних нормативних документів) – частина робіт, віднесена у ПОБ і ПВР до стадії підготовчих;
- вертикальне планування території будівельного майданчика – частина робіт, віднесена у ПОБ і ПВР до стадії підготовчих;
- водовідведення та (за необхідності) штучне зниження рівня ґрунтових вод;
- перекладання існуючих і прокладання нових інженерних мереж (каналізації, водо-, тепло-, енергопостачання тощо), необхідних на період будівництва та передбачених у ПОБ і ПВР;
- влаштування постійних і тимчасових внутрішньомайданчикових доріг та під'їздів;
- розміщення мобільних (інвентарних) будівель і споруд виробничого, складського, допоміжного, санітарно-побутового та громадського призначення, влаштування складських майданчиків і приміщень для матеріалів, конструкцій, обладнання, відходів, вторинної сировини;
- організація функціонування інформаційних комп'ютерних технологій із планування робіт і управління їх виконанням та диспетчерської служби (за умови їх залучення на будові);
- забезпечення будівельного майданчика освітленням, протипожежним водопостачанням, засобами пожежогасіння, сигналізації та зв'язку.

2.2.4 У випадку використання для потреб будівництва запроектованих постійних або існуючих будівель і споруд їх будівництво або пристосування здійснюють у підготовчому періоді.

За техніко-економічного обґрунтування (розрахунку) для цих цілей можуть будуватися тимчасові неінвентарні будівлі і споруди.

2.2.5 Тимчасові позамайданчикові і внутрішньомайданчикові дороги влаштовують за недоцільності або неможливості використання для потреб будівництва постійних існуючих і запроектованих доріг. Конструкція всіх доріг, що використовуватимуться як тимчасові, повинна забезпечувати рух будівельної техніки і перевезення максимальних за масою і габаритами будівельних вантажів.

2.2.6 Водою, теплом, парою, газом, електроенергією будівництво забезпечують, як правило, від діючих систем, мереж і установок з використанням, за згоди замовника, запроектованих постійних інженерних мереж і споруд, строки будівництва яких встановлюють з урахуванням цих умов.

2.2.7 Підготовка до виконання будівельно-монтажних робіт на об'єкті включає:

- передачу виконавцям ПВР;
- розроблення і здійснення заходів з організації праці, забезпечення (за необхідності) будівельних бригад технологічними картами та інструкціями;
- передачу і прийняття закріплених на місцевості знаків геодезичної розбивки для частин будівель (споруд) і видів робіт;

- організацію інструментального господарства для забезпечення бригад необхідними засобами малої механізації, інструментом, засобами вимірювання і контролю, засобами підмоцвання, огорожами і монтажною оснасткою у складі і кількості, які передбачені у ПВР;
- обладнання майданчиків і стендів укрупнювального складання конструкцій;
- створення запасу будівельних конструкцій, матеріалів і готових виробів, необхідного для виконання робіт із потрібною інтенсивністю;
- поставку або перебазування на робоче місце будівельних машин та пересувних (мобільних) механізованих установок.

2.2.8 Підготовка до будівництва складного і унікального об'єкта включає роботи з організації науково-технічного супроводу його будівництва в порядку, встановленому ДБН В.1.2-5.

3 ПРОЕКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ (ПТД) З ОРГАНІЗАЦІЇ БУДІВНИЦТВА ТА ВИКОНАННЯ РОБІТ

3.1 Загальні положення щодо ПТД

3.1.1 ПТД (1.4) містить організаційні, технічні і технологічні рішення, спрямовані на досягнення під час будівництва вимог, визначених у 1.2.

Згідно із ДБН А.2.2-3 проект організації будівництва розробляється у складі проекту (затвердженої частини робочого проекту) як розділ "Організація будівництва"; проекти виконання робіт розробляються на основі робочої документації.

Зміст ПТД для здійснення робіт на конкретному об'єкті визначається з урахуванням індивідуальних властивостей та умов його будівництва (1.2), детальності проектної документації, спеціалізації та досвіду учасників будівництва, форм їх взаємодії тощо. Склад і зміст ПВР, за необхідності, обумовлюються у договорі підряду на будівництво об'єкта.

3.1.2 Для забезпечення комплексної безпеки будівництва ПТД має містити рішення зокрема з таких напрямків:

- забезпечення міцності і стійкості споруджуваних та існуючих будівель, споруд і конструкцій у процесі будівництва (зокрема, своєчасне виконання заходів із захисту та закріплення конструкцій прилеглих об'єктів, передбачених у проектній документації відповідно до ДБН В.1.2-12);
- забезпечення безпеки і нормальних експлуатаційних умов для об'єктів прилеглої забудови та благоустрою;
- безпечне облаштування будівельного майданчика, проїзду, розвантаження і завантаження транспортних засобів;
- захист котлованів і траншей від поверхневих і ґрунтових вод;
- послідовність і темпи виконання робіт, які забезпечують ефективне і безпечне здійснення будівництва;
- вибір комплексу будівельних машин і засобів механізації, їх розміщення і регламентація правил безпечної експлуатації;
- максимальне скорочення обсягів і строків робіт, які виконуються в умовах дії небезпечних і несприятливих чинників;
- забезпечення техногенної і пожежної безпеки та безпечних умов праці під час виконання робіт на діючому підприємстві;
- зниження екологічного та геологічного ризиків через дотримання гранично-допустимих концентрацій небезпечних та шкідливих виробничих чинників;
- заходи з ліквідації негативного техногенного впливу будівництва на навколишнє середовище у разі виявлення його засобами моніторингу будови;
- способи й порядок поводження з відходами.

Для будівництва у складних умовах (природно-кліматичних, геологічних, гідрогеологічних, техногенних тощо), а також під час зведення унікальних будівель і споруд для забезпечення безпеки передбачаються спеціальні заходи.

У разі виникнення або виявлення непередбачених умов, що впливають на безпеку, в ПТД вносять необхідні корективи відповідно до 1.4.

3.1.3 Для будівництва унікальних об'єктів та об'єктів зі складними технічними рішеннями у ПОБ передбачаються, а у складі ПВР розробляються програми необхідних досліджень, випробовувань, режимних спостережень, моніторингу поточного стану об'єктів, включаючи методи технічного контролю, організацію станцій, полігонів, вимірjuвальних постів та інші роботи, що забезпечують надійність і безпеку виконання будівельно-монтажних робіт і подальшої експлуатації споруд.

За визначеної відповідно до 1.21 та 2.1.1 необхідності передбачають здійснення науково-технічного супроводу будівництва таких об'єктів.

3.1.4 Для будівництва будівель і споруд з особливо складними конструкціями і методами виконання робіт проектні організації у складі робочої документації розробляють робочі креслення на спеціальне обладнання, пристрої та оснастку для виконання таких робіт (особливо в умовах існуючої забудови, діючого підприємства або транспортної магістралі, при будівництві висотних будівель тощо). До таких робіт можуть бути віднесені:

- штучне зниження рівня ґрунтових вод, заморожування і закріплення ґрунтів, створення дренажних та протифільтраційних споруд;

- влаштування складних і відповідальних підземних споруд і конструкцій із застосуванням спеціальних методів – "стіна в ґрунті", "top-down" ("зверху вниз"), горизонтального буріння, пальбарет тощо;

- укрупнювальне складання, транспортування і монтаж негабаритних і великовагових технологічних, будівельних і будівельно-технологічних блоків, надбудова будівель;

- влаштування і використання спеціальних видів опалубки;

- виконання буровибухових робіт поблизу існуючих будівель і споруд.

У складі ПОБ розробляють рішення з методів виконання таких робіт.

Для розроблення такої документації можуть залучатися спеціалізовані проектні, проектно-конструкторські, проектно-технологічні, проектно-вишукувальні, науково-дослідні організації, які мають ліцензії на відповідний вид проектування.

3.2 Проект організації будівництва (ПОБ)

3.2.1 У ПОБ укрупнено проектується раціональна організація будівництва всієї сукупності об'єктів будови. Склад ПОБ та форми основних документів у його складі приймаються відповідно до додатків Д та Е.

ПОБ повинен бути ув'язаний з іншими розділами передпроектної та проектної документації. Передбачені у ПОБ заходи включаються в кошторисну документацію на будівництво.

ПОБ використовується замовником, підрядними організаціями та іншими учасниками інвестиційного процесу для отримання дозволу на виконання будівельних робіт, для організації діяльності з будівництва об'єкта, для розподілу у часі фінансування і матеріально-технічного забезпечення його будівництва.

3.2.2 ПОБ розробляє генеральна проектна організація із залученням, за необхідності, спеціалізованих проектних організацій, що розробляють окремі розділи проекту. Організації, що беруть участь у розробленні ПОБ, повинні мати ліцензію на цей вид діяльності.

Для реконструкції існуючого об'єкта або технічного переоснащення діючого підприємства ПОБ розробляється за участю замовника.

3.2.3 У календарних планах будівництва об'єкта (будови) слід виділяти роботи з підготовки до будівництва (1.5, 2.2) та основні будівельно-монтажні роботи (або розробляти календарний план на підготовчий період окремо).

У календарних планах забудови містобудівних комплексів слід передбачати будівництво житлових будинків у комплексі із будівництвом закладів обслуговування населення, виконанням робіт з інженерного обладнання, благоустрою й озеленення території відповідно до затвердженого проекту забудови, Закону України "Про благоустрій населених пунктів", СНиП III-10.

Для окремих етапів будівництва, які відрізняються умовами виконання робіт, слід розробляти окремі будгенплани.

3.2.4 У складі ПОБ згідно із ДБН А.2.2-1 виконується оцінка впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при будівництві, матеріали якої мають включати вимоги до організації і виконання робіт, а також заходи щодо охорони і збереження:

- атмосферного повітря, поверхневих і підземних вод, ґрунту, рослинного і тваринного світу, природно-заповідного фонду України,
- середовища життєдіяльності людини, зокрема санітарні заходи щодо створення сприятливих умов для населення в зоні будівництва,
- пам'яток історії і культури, оточуючих об'єктів техногенного середовища.

3.2.5 ПОБ розробляється на базі таких вихідних матеріалів:

- завдання на проектування об'єкта;
- містобудівні умови та обмеження забудови земельної ділянки, отримані в установленому законом порядку;
- матеріали інженерних вишукувань (в тому числі для будівництва в умовах існуючої забудови – матеріали обстеження ділянки для будівництва, прилеглих об'єктів та інженерних мереж, а для реконструкції чи технічного переоснащення об'єктів – матеріали їх передпроектного технічного обстеження);
- дані режимних спостережень на територіях, які підлягають впливу несприятливих природних явищ;
- проектна документація для будівництва: об'ємно-планувальні та конструктивні рішення будівель і споруд, принципові технологічні схеми основного виробництва об'єкта, що будуватиметься (його черги), з розбивкою на пускові комплекси та вузли, кошториси тощо;
- спеціальні вимоги до будівництва складних і унікальних об'єктів;
- відомості про умови виконання будівельно-монтажних робіт на об'єктах реконструкції або технічного переоснащення діючого підприємства;
- документи, що встановлюють строки будівництва;
- рекомендовані замовником, а також генеральною підрядною та субпідрядними організаціями (якщо вони на цей час визначені) рішення щодо застосування матеріалів і конструкцій, засобів механізації будівельно-монтажних робіт, порядку забезпечення будівництва енергетичними ресурсами, водою, тимчасовими інженерними мережами, місцевими будівельними матеріалами тощо;
- дані про наявність виробничої бази будівельної індустрії і можливості її використання;
- відстані транспортування з підприємств-постачальників будівельних конструкцій, готових виробів, матеріалів і устаткування;
- відстані до кар'єрів, місць відвалів тощо;
- дані про дислокацію та потужності загальнобудівельних та спеціалізованих організацій та умови їх перебазування;
- відомості про умови забезпечення кадрами будівельників;
- відомості про умови забезпечення будівельників харчуванням, медичним обслуговуванням, житловими, санітарно-побутовими та культурно-побутовими приміщеннями;
- відомості про умови забезпечення транспортом, у тому числі для доставки будівельників від місця проживання до місця роботи із наведенням відстаней;
- дані щодо заходів із захисту території будівництва від несприятливих природних явищ (зокрема, геологічних та гідрогеологічних процесів), а також від можливих пожеж та щодо етапності їх виконання;
- дані про забезпечення засобами пожежогасіння, в тому числі первинними;
- дані про умови будівництва, що передбачаються договорами підряду за участю іноземних суб'єктів господарювання.

3.2.6 Якщо на період будівництва потрібно змінити існуючу схему дорожнього руху на під'їзних шляхах до будівельного майданчика або вжити спеціальних заходів із забезпечення там безпеки руху, у складі ПОБ розробляється схема дорожнього руху, яка узгоджується у встановленому порядку.

3.2.7 Під час розроблення ПОБ проводяться погодження, необхідні для додержання під час будівництва вимог техногенної і пожежної безпеки, безпеки дорожнього руху та безпеки праці.

3.3 Проекти виконання робіт (ПВР)

3.3.1 ПВР визначає технологію та організацію будівництва окремого об'єкта будови або виконання окремого виду чи етапу робіт. Склад і зміст ПВР встановлює генеральна підрядна будівельна організація із залученням субпідрядних організацій на основі додатка Ж. Обов'язковими документами у складі ПВР є об'єктний будгеплан на виконання відповідного виду чи етапу робіт на об'єкті (об'єктах), схеми спільної безпечної роботи декількох будівельних механізмів, пояснювальна записка, що включає вимоги безпеки.

Форми основних документів у складі ПВР приймаються відповідно до додатка И.

Генпідрядник, виходячи з переліку, обсягів і складності робіт, їх розподілу між виконавцями, поетапних змін виробничих умов на будові тощо, вирішує, розробляти ПВР на будівництво об'єкта в цілому чи на окремі частини об'єкта, етапи будівництва, види робіт тощо. Такими розділами можуть бути підземна або надземна частини об'єкта, окремі секції, поверхи, яруси, виробничі ділянки, черги будівництва тощо, роботи підготовчого та основного періодів, зведення несучих або огорожувальних конструкцій, роботи з опорядження, інженерного обладнання, виконання окремих технічно складних будівельних, монтажних і спеціальних робіт тощо.

За потреби замовника в отриманні дозволу на виконання встановленого законодавством переліку підготовчих робіт до початку робіт з будівництва об'єкта повинен бути розроблений проект виконання підготовчих робіт.

Організаційні і технологічні рішення ПВР повинні базуватися на сучасних методах виконання робіт і прийомах праці. За необхідності у ПВР включаються технологічні карти (схеми) – типові або індивідуальні – виконання найбільш великих за обсягом, складних або нових видів робіт.

Необхідний ступінь деталізації матеріалів ПВР встановлюється генпідрядником із залученням, за потреби, субпідрядників, залежно від специфіки та обсягів робіт, умов будівництва, спеціалізації організацій-виконавців робіт, їх досвіду тощо.

У ПВР передбачаються рішення із забезпечення безпеки праці та інших аспектів комплексної безпеки будівництва.

Виконання робіт без ПВР не допускається.

3.3.2 Склад і зміст проектів виконання технічно складних монтажних і спеціальних будівельних робіт (монтаж будівельних конструкцій будівель і споруд, технологічного устаткування і трубопроводів, систем промислової вентиляції, теплоізоляція будівельних конструкцій і устаткування, виконання електромонтажних, газозварювальних та інших робіт), а також робіт, що виконуються у специфічних складних умовах, встановлюються з урахуванням відповідних відомчих нормативних документів.

3.3.3 ПВР розробляють генеральні підрядні будівельно-монтажні організації, а на окремі види загальнобудівельних, монтажних і спеціальних робіт – організації, що виконують ці роботи. На замовлення дирекції підприємства, що будується (замовника), генеральної проектної, генеральної підрядної або субпідрядної організації ПВР може розробляти проектна, проектно-конструкторська, проектно-технологічна або інша організація, яка має ліцензію на цей вид проектування (зокрема, у випадку складних конструкцій або методів виконання робіт – див. 3.1.4).

Особливості розроблення ПВР із реконструкції існуючого об'єкта або технічного переоснащення діючого підприємства наведені у розділі 8.

3.3.4 ПВР затверджується керівником генеральної підрядної будівельно-монтажної організації, а з виконання монтажних і спеціальних робіт – керівником відповідної субпідрядної організації за

погодженням із генеральною підрядною будівельно-монтажною організацією. За необхідності, проводиться також погодження із спеціалізованими організаціями, які експлуатують машини, механізми, виконують спеціальні роботи, а також із проектною організацією – у випадку додаткових виробничих та технологічних вимог, які пред'являються до конструкцій під час виконання робіт.

ПВР із реконструкції або технічного переоснащення діючого (існуючого) підприємства, будівлі чи споруди погоджується також із замовником.

3.3.5 ПВР розробляється на базі таких вихідних матеріалів:

- завдання на розроблення, виданого будівельною організацією як замовником ПВР, з рішенням щодо розроблення його на будівництво об'єкта в цілому чи за окремими розділами (3.3.1), із зазначенням строку розроблення;

- у випадку розроблення проекту виконання підготовчих робіт для здійснення їх до початку робіт із будівництва об'єкта – містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки, отриманих в установленому законом порядку;

- ПОБ;

- робочої документації;

- умов поставки матеріалів, конструкцій, готових виробів і устаткування, виробничо-технологічної комплектації і перевезення будівельних вантажів;

- умов використання будівельних машин і транспортних засобів;

- умов забезпечення робочими кадрами будівельників з основних професій, можливих режимів використання робочого часу, а в необхідних випадках – умов організації будівництва і виконання робіт вахтовим методом;

- матеріалів і результатів технічного обстеження будівель та споруд діючих підприємств при їх реконструкції чи технічному переоснащенні, а також вимог до виконання будівельних, монтажних і спеціальних будівельних робіт в умовах діючого виробництва;

- матеріалів і результатів технічного обстеження прилеглих будівель та споруд, а також вимог до виконання будівельних, монтажних і спеціальних будівельних робіт в умовах ущільненої існуючої забудови;

- експлуатаційної документації.

4 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ

4.1 Організація праці повинна забезпечувати її високу продуктивність, своєчасність виконання робіт, потрібну якість будівельної продукції та безпечні умови.

Питання організації праці є складовою частиною рішень з організації будівництва і технології виконання робіт. Вони є одним із предметів підготовки будівельного виробництва (2.2) і розробляються в ПОБ і ПВР (розділ 3), на основі яких облаштовуються і утримуються будівельні майданчики і виконуються будівельно-монтажні роботи.

Для виконання доручених бригаді робіт їй повинен своєчасно (відповідно до графіків виконання робіт) надаватися необхідний фронт робіт, комплект матеріально-технічних ресурсів і технічних засобів оснащення.

4.2 Для виконання будівельно-монтажних робіт підрядник залучає в необхідній кількості інженерно-технічних спеціалістів і робітників відповідної кваліфікації, якщо договором підряду не передбачено інше.

За відповідного обґрунтування, у випадках, передбачених договором підряду, замовник може ставити питання про відсторонення окремих працівників від виконання робіт.

4.3 Охорона праці працівників забезпечується:

- створенням умов для дотримання комплексної безпеки будівництва (1.10);

- дотриманням із боку генеральної і субпідрядних організацій трудового законодавства, зокрема щодо створення безпечних умов праці, здорових умов відпочинку працівників, тривалості робочого тижня, розпорядку робочого часу тощо;

- вжиттям заходів із забезпечення безпеки під час облаштування і утримання будівельних майданчиків і виконання будівельно-монтажних робіт, передбачених у нормативних документах із безпеки будівництва (ДБН А.3.2-2, ДБН В.1.2-12) та у ПОБ і ПВР на будівництво об'єкта;
- організацією технологічних процесів відповідно до вимог діючих санітарних норм, механізацією та автоматизацією важких і небезпечних робіт;
- видачею працівникам необхідних засобів індивідуального захисту (спеціального одягу, взуття, захисних касок тощо);
- виконанням заходів із колективного захисту робітників (огорожі, природне та штучне освітлення відповідно до ДБН В.2.5-28, вентиляція, захисні та запобіжні пристрої і пристосування тощо); наданням санітарно-побутових приміщень та обладнання, організацією санітарно-побутового та медичного обслуговування (зокрема, проведенням попередніх та періодичних медичних оглядів) відповідно до діючих норм і характеру виконуваних робіт.

Робітникам створюють необхідні умови праці, харчування (в тому числі спецхарчування та дієтхарчування) і відпочинку.

В організації праці додержують вимог чинного законодавства та діючих санітарних норм щодо вікової придатності працюючих до виконання тих чи інших робіт на об'єктах будівництва, умов праці жінок, підлітків, пенсіонерів та інвалідів, гранично-допустимих норм переміщення вантажів жінками.

У процесі виконання будівельно-монтажних робіт дотримують нормативних вимог щодо запобігання порушенням технологічної дисципліни та пожежної безпеки у будівництві.

4.4 З усіма працівниками відповідно до НПАОП 0.00-4.12, НАПБ А.01.001, НАПБ Б.02.005, НАПБ Б.06.001 проводять усі види інструктажу і перевірки знань із вимог техногенної і пожежної безпеки, безпеки праці та виробничої санітарії під час виконання робіт (з фіксацією у відповідних журналах).

Працівники, зайняті на роботах із підвищеною пожежною небезпекою, попередньо, перед призначенням на таку роботу, проходять спеціальне навчання, а згодом – щорічну перевірку знань нормативних актів із пожежної безпеки.

4.5 Виконання робіт на висоті з використанням спеціальних страхувальних засобів виконується відповідно до вимог НПАОП 0.00-5.28.

4.6 Керівництво підрядної організації несе відповідальність перед своїми працівниками за виконання чинних нормативних документів і взятих зобов'язань з організації праці, заробітної плати, забезпечення нормальних умов праці і відпочинку на будівельному майданчику, а також вживає необхідних заходів для запобігання порушенням працівниками технологічної та виробничої дисципліни і громадського порядку.

Учасники інвестиційного процесу розподіляють між собою обов'язки із забезпечення працівників житлом, транспортом, харчуванням, водою, медичним обслуговуванням, страхуванням тощо і фіксують це в умовах договорів підряду.

4.7 Під час спорудження лінійних об'єктів, виконання робіт мобільними будівельними підрозділами або вахтовим методом в організації праці враховують особливості цих видів організації робіт (1.13).

4.8 У разі виконання робіт іноземними підрядниками для вітчизняних замовників замовник, якщо це передбачено умовами зовнішньоекономічного договору підряду, надає підряднику допомогу в отриманні дозволів на переміщення робочої сили, створенні відповідних соціальних умов для працівників, ознайомленні з національним законодавством із питань будівництва.

5 МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1 Організація забезпечення будівництва об'єктів матеріально-технічними ресурсами має створювати передумови для дотримання:

- технологічної послідовності та строків виконання будівельно-монтажних робіт, передбачених у календарних планах і графіках будівництва;
- зобов'язань підрядника перед замовником щодо дотримання обумовлених договором підряду строків будівництва об'єктів, їх якості та вартості.

5.2 Порядок забезпечення будівельно-монтажних робіт матеріально-технічними ресурсами, а також обов'язки замовника, підрядника та субпідрядників з цих питань – замовлення ресурсів, їх транспортування, приймання, розвантаження, складування, зберігання, подача на будівельний майданчик, контроль якості, кількості, комплектності, облік надходження і використання, відповідальність за неналежне використання, втрату, знищення або пошкодження тощо – визначаються у договорі підряду на будівництво.

Договором підряду може передбачатися узгодження між сторонами питання щодо вибору постачальників (продавців) матеріальних ресурсів.

5.3 Потреба в будівельних матеріалах, деталях та конструкціях для виконання будівельно-монтажних робіт на об'єктах, а також потреба в матеріалах для виготовлення конструкцій і деталей для цього визначається в проектно-кошторисній документації відповідно до чинних нормативів і методичних вказівок.

5.4 Матеріально-технічні ресурси поставляються на будову за розробленими у ПТД графіками їх доставки (додатки Е та И), які забезпечують дотримання прийнятих календарних планів і графіків виконання робіт.

У графіках доставки ресурсів передбачається виробничо-технологічна комплектація будівельно-монтажних робіт шляхом своєчасного надання технологічних комплектів будівельних конструкцій, деталей, матеріалів та інженерного обладнання відповідно до технології та строків виконання робіт.

Для організації комплектної поставки конструкцій, деталей, матеріалів та інженерного обладнання слід передбачати:

- комплектацію виконуваних робіт всіма видами матеріально-технічних ресурсів, незалежно від джерел і порядку їх надходження;
- поставку конструкцій, деталей, матеріалів та обладнання в комплекті з необхідними крипильними виробами та іншими готовими до застосування супутніми допоміжними матеріалами.

6 МЕХАНІЗАЦІЯ І ТРАНСПОРТ

6.1 Механізація будівельно-монтажних робіт на об'єкті (застосування будівельних машин, устаткування та засобів малої механізації) здійснюється із врахуванням:

- індивідуальних властивостей об'єкта та умов його будівництва (1.2);
- строків будівництва об'єктів,
- забезпечення комплексної безпеки будівництва;
- організаційно-технічних можливостей підрядника.

Загальний характер механізації робіт на об'єкті визначається у ПОБ. Деталізація виконується підрядником або, за його завданням, розробниками ПВР на стадії підготовки будівельного виробництва відповідно до умов і строків будівництва окремих об'єктів або виконання окремих видів робіт, до можливостей підрядника тощо.

Рішення з механізації робіт фіксуються в ПОБ і ПВР (відповідно до розділу 3) і є основою для встановлення режиму виконання, тривалості і строків робіт у календарних планах і графіках будівництва.

6.2 Склад комплектів будівельних машин, технологічних комплектів засобів малої механізації, устаткування, оснастки, інвентаря, пристроїв та інструменту, їх розміщення на будівельному майданчику та регламентація правил їх безпечної експлуатації визначається в ПОБ і ПВР.

За необхідності деталізації технології виконання робіт із використанням засобів механізації та особливих умов безпеки у складі ПВР розробляються відповідні технологічні карти.

6.3 Розміщення на об'єкті вантажопідіймальних машин визначається у ПОБ, уточнюється і деталізується у ПВР з урахуванням їх спільної безпечної роботи.

Якщо під час організації або виконання будівельно-монтажних робіт виникає виробнича необхідність у відхиленні від рішень, прийнятих у ПОБ та ПВР, відповідну документацію коригують у встановленому порядку (1.4).

6.4 За необхідності сумісної роботи кількох вантажопідіймальних кранів, зони дії яких перетинаються, у ПВР розробляються обов'язкові для дотримання схеми їх безпечної сумісної роботи для кожного варіанта виробничих потреб на кожному з етапів будівництва. Працівники, відповідальні за безпечну експлуатацію вантажопідіймальних машин, забезпечують неухильне дотримання цих схем.

За умови оснащення кранів технічними засобами забезпечення безпечної сумісної роботи експлуатація кранів здійснюється відповідно до інструкцій з експлуатації вказаних засобів.

6.5 Експлуатація будівельних машин повинна відповідати вимогам ДБН А.3.2-2, ДБН В.2.8-3, ДБН В.2.8-4, ДБН В.2.8-9, НПАОП 0.00-1.01, НПАОП 0.00-1.36, "Порядку проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки".

6.6 Під час виконання будівельно-монтажних робіт із застосуванням машин і механізмів здійснюються передбачені у ПВР заходи із забезпечення комплексної безпеки будівництва з урахуванням індивідуальних особливостей умов будівництва об'єкта (1.2), а також організаційних і технологічних умов, що складаються на кожному етапі будівництва.

Безпечність механізації робіт із будівництва на ділянках ущільненої існуючої забудови забезпечується з урахуванням вимог розділу 9 та додатка К ДБН В.1.2-12.

6.7 Машини, механізми, устаткування, транспортні засоби, придбані за кордоном, допускаються до експлуатації лише за умови проведення експертизи на їх відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці, що чинні на території України.

6.8 На будівельному майданчику відповідно до будгенпланів, розроблених у ПТД, влаштовуються безпечні маршрути проїзду, місця розвороту, розвантаження і завантаження транспортних засобів. Біля в'їздів на будівельний майданчик розміщують його плани із зазначенням вказаних маршрутів.

7 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ПРОЦЕСІ БУДІВНИЦТВА

7.1 Під час виконання підготовчих і будівельних робіт із спорудження об'єкта мають бути здійснені заходи щодо захисту навколишнього середовища під час будівництва, передбачені в матеріалах ОВНС у складі проектної документації згідно з 3.2.4 та додатком Д. Працівників, відповідальних за здійснення цих заходів, призначають організації, що здійснюють будівництво, відповідно до 1.11.

7.2 Будівельно-монтажні роботи із спорудження об'єкта здійснюються із дотриманням вимог чинного законодавства щодо охорони та збереження навколишнього природного середовища, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення та безпеки прилеглих об'єктів техногенного середовища.

Допустимі рівні шуму, вібрації, інфразвуку і низькочастотного шуму в приміщеннях житлових і цивільних будинків та на території, що прилягає до будівельного майданчика, мають відповідати СН 3077, СанПін 42-120-4948, СН 1304. Санітарно-гігієнічні характеристики повітря робочої зони мають відповідати ГОСТ 12.1.005.

7.3 Під час виконання будівельно-монтажних робіт із застосуванням машин і механізмів здійснюються передбачені у ПВР заходи із забезпечення техногенної і пожежної безпеки, охорони атмосферного повітря, безпечних умов праці. На робочих місцях, на будівельному майданчику і в навколишньому середовищі забезпечується дотримання регламентованих у ДСН 3.3.6.037, ДСН 3.3.6.039 та ДСН 3.3.6.042 безпечних рівнів звукових та вібраційних навантажень і впливу на мікроклімат від роботи будівельних машин, транспортних засобів, виробничого устаткування, засобів механізації, пристроїв, оснастки, ручних машин та інструменту.

7.4 Будівельно-монтажні роботи на територіях з обмеженим режимом господарської діяльності (території та об'єкти природно-заповідного фонду, охоронні зони, прибережні та лісові захисні смуги тощо) здійснюються відповідно до документів, що визначають статус цих територій, законів та кодексів України щодо охорони навколишнього середовища, із дотриманням вимог, що містяться у комплексному висновку державної інвестиційної експертизи проектної документації.

7.5 На території об'єктів, що будуються, не допускається не узгоджене у встановленому порядку знесення деревинно-чагарникової рослинності і засипання ґрунтом кореневих шийок і стовбурів дерев і чагарників, що ростуть.

Передбачене затвердженою документацією знесення зелених насаджень компенсується створенням рівновеликих (або більших) та рівноцінних нових насаджень у місцях, визначених відповідними державними органами під час погодження документації (зокрема, згадана компенсація виконується під час озеленення території об'єкта, що будується, та його санітарної зони).

Роботи, пов'язані з вирубкою лісу та чагарнику, змінами існуючої акваторії водних об'єктів, освоєнням ділянок природних лук та степів, передбачають їх поступовість, яка дозволяє місцевій фауні своєчасно мігрувати за межі території будівництва.

7.6 Не допускається відведення поверхневих стічних вод із території будівельних майданчиків безпосередньо на рельєф, тобто без здійснення інженерних заходів, що попереджають виникнення осередків техногенної ерозії ґрунтів.

Заходи щодо необхідного очищення і знешкодження стічних вод, що утворюються на будівельному майданчику, передбачаються у ПТД.

7.7 Під час виконання будівельних та планувальних робіт ґрунтовий покрив (родючий шар ґрунту) за спеціальним дозволом знімають, переносять і складають для подальшого використання під час благоустрою прибудинкової території, рекультивації земель тощо (відповідно до чинного природоохоронного законодавства).

7.8 Тимчасові автомобільні дороги та інші під'їзні шляхи влаштовуються з урахуванням вимог щодо запобігання пошкодженню сільськогосподарських угідь та деревинно-чагарникової рослинності.

7.9 Під час будівельно-монтажних робіт у зонах житлової забудови відповідно до Закону України "Про охорону атмосферного повітря" вживають заходів із запобігання пилоутворенню і забрудненню атмосферного повітря. Заборонено скидання з будівель відходів без застосування закритих лотоків та бункерів-накопичувачів.

7.10 Будівельні відходи і вторинна сировина відповідно до Закону України "Про відходи" вивозяться до місць їх складування або об'єктів поводження з відходами, погоджених із органами місцевої державної адміністрації. Перевезення відходів здійснюється відповідно до правил, встановлених місцевими державними адміністраціями або органами місцевого самоврядування.

7.11 За необхідності запобігання впливу шкідливих виробничих чинників, обумовлених виконанням будівельно-монтажних робіт на діючому підприємстві, яке реконструюється, на ділянках робіт, визначених у ПОБ і ПВР, здійснюють додаткові заходи із захисту навколишнього середовища.

7.12 У процесі виконання бурових робіт при досягненні водоносних горизонтів вживають заходів із запобігання неорганізованому виліву підземних вод, їх перетоку до більш глибоких водоносних горизонтів, а також проникненню поверхневого стоку у підземні водоносні горизонти.

Під час виконання робіт із штучного закріплення слабких ґрунтів вживають заходів із запобігання забрудненню підземних вод нижчих горизонтів.

7.13 Попутне видобування природних ресурсів допускається тільки за наявності спеціального дозволу (ліцензії) на користування надрами згідно із Кодексом України про надра, а також проектною документацією, погодженої відповідними органами державного нагляду (контролю) і місцевої адміністрації.

7.14 Роботи з меліорації земель, створення ставків і водосховищ, ліквідації ярів, балок, боліт і вироблених кар'єрів, які виконуються попутно із будівництвом об'єктів виробничого і житлово-цивільного призначення, можуть виконуватись тільки за наявності відповідної проектною документації, погодженої в установленому порядку із зацікавленими організаціями і органами державного нагляду (контролю).

7.15 Роботи з розчищення, днопоглиблення, берегоукріплення русел річок і водойм, а також із наміву територій можуть проводитись тільки згідно з документацією, розробленою з урахуванням вимог Водного кодексу України з цих питань, погодженою і затвердженою у встановленому порядку.

8 ОРГАНІЗАЦІЯ БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА ПІД ЧАС РЕКОНСТРУКЦІЇ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД ТА ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕОСНАЩЕННЯ ДІЮЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

8.1 Відповідно до вимог ДБН В.1.2-12 перед початком виконання будівельно-монтажних робіт із реконструкції об'єкта або технічного переоснащення діючого підприємства замовник (генеральний підрядник) і діюче підприємство в рамках загальної організаційно-технічної підготовки будівництва (2.1.1) оформляють акт-допуск на виконання будівельно-монтажних робіт.

8.2 Виконання будівельно-монтажних робіт із реконструкції об'єкта або технічного переоснащення діючого підприємства узгоджують із виробничою діяльністю цього підприємства. Замовник і підрядник визначають порядок погоджених дій і призначають особу, відповідальну за оперативне керівництво роботами.

8.3 Проектом (робочим проектом) реконструкції або технічного переоснащення і проектом виконання робіт (ПВР) передбачають:

- визначення необхідності і термінів зупинки виробництва (або окремих його ділянок) для виконання будівельно-монтажних робіт;
- визначення складу робіт, які виконуються без зупинки діючого виробництва, і робіт, які виконуються в період його зупинки – повної або часткової;
- скорочення обсягів і строків робіт, які виконуються в умовах дії небезпечних і несприятливих чинників;
- послідовність і порядок виконання будівельних робіт, суміщених із експлуатацією виробничих об'єктів підвищеної небезпеки відповідно до Закону України "Про об'єкти підвищеної небезпеки";
- виконання максимально можливого обсягу будівельно-монтажних робіт у період до зупинки та під час планових технологічних зупинок виробництва;
- проекти виконання технічно складних монтажних і спеціальних робіт в умовах діючого підприємства та робочі креслення на нестандартні технічні засоби для цього;
- дотримання комплексної безпеки будівництва.

Проекти виконання робіт із реконструкції об'єктів або технічного переоснащення діючих підприємств визначають методи і послідовність виконання робіт з урахуванням конкретних умов цих підприємств. Вони розробляються проектними або проектно-технологічними організаціями спільно з підприємствами-замовниками за участю підрядних організацій (якщо вони на цей час визначені) одночасно з розробленням проектно-кошторисної документації.

8.4 У ПВР слід передбачати спільне використання внутрішньозаводських транспортних комунікацій, інженерних мереж і цехового вантажопідіймального устаткування будівельним і експлуатаційним персоналом.

8.5 Під час проектування, організації і здійснення реконструкції і технічного переоснащення враховуються результати обстежень технічного стану конструкцій, цехових і заводських транспортних засобів і комунікацій, обладнання та інженерних мереж, умов виконання демонтажних і будівельно-монтажних робіт: загазованість, запиленість, вибухо- і пожежонебезпека, підвищений шум, особливо стиснені умови виконання робіт тощо.

Вказані обстеження мають бути проведені відповідно до Правил обстеження, визначених відповідними нормативними актами.

8.6 Замовник і підрядник із залученням генеральної (а за необхідності, і субпідрядних) проектною організацією перед початком робіт здійснюють таке:

- погоджують обсяги, технологічну послідовність і строки виконання демонтажних і будівельно-монтажних робіт, а також умови їх суміщення з роботою виробничих цехів і ділянок підприємства;

- визначають послідовність розбирання конструкцій, а також розбирання і (або) переносу інженерних мереж, місця і умови підключення тимчасових мереж водопостачання, енергопостачання тощо;

- визначають порядок оперативного керівництва роботами;

- розробляють заходи з ліквідації аварійної ситуації у разі її виникнення та дії будівельників і експлуатаційників у цьому випадку;

- складають і погоджують перелік послуг замовника і його технічних засобів, які можуть бути використані будівельниками під час виконання робіт;

- визначають і погоджують умови організації поставки устаткування і матеріалів, організації перевезень і складування вантажів, пересування будівельної техніки по території підприємства, розміщення мобільних (інвентарних) будівель і споруд;

- вживають організаційних заходів щодо поведінки з відходами і вторинними ресурсами в установленому порядку на підставі проектової їх номенклатури та об'ємів утворення.

9 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ БУДІВЕЛЬНОЇ ПРОДУКЦІЇ

9.1 Здійснення суб'єктами господарювання будівельної діяльності підлягає ліцензуванню відповідно до чинного законодавства.

Будівельні організації забезпечують відповідність будівельної продукції вимогам "Технічного регламенту будівельних виробів, будівель і споруд", конкретизованим у регламентних технічних умовах і будівельних нормах.

9.2 Будівельна організація відповідно до вимог чинних стандартів ISO серії 9000 здійснює комплекс технічних, економічних і організаційних заходів з ефективного управління якістю на всіх стадіях створення будівельної продукції. Ці заходи включають сукупність методів та засобів, спрямованих на забезпечення відповідності якості будівельно-монтажних робіт і закінчених будівництвом об'єктів вимогам нормативної і проектною документації.

Питання управління якістю будівельної продукції згідно із додатком Ж є складовою частиною ПВР.

9.3 У процесі виробництва контроль якості виконання будівельно-монтажних робіт здійснюють інженерно-технічні працівники будівельної організації та атестовані служби контролю, які входять до її складу або залучаються ззовні, мають кваліфікований персонал і відповідні засоби контролю та вимірювання.

9.4 Контроль якості виконання робіт у процесі виробництва включає:

- вхідний контроль проектно-кошторисної документації;

- вхідний контроль конструкцій, виробів, матеріалів та устаткування;

- операційний контроль виробничих процесів;
- приймальний контроль будівельно-монтажних робіт.

9.5 Під час вхідного контролю проектно-кошторисної документації проводиться перевірка її комплектності, технологічності проектних рішень та достатності технічної інформації для виконання робіт.

9.6 Під час вхідного контролю конструкцій, виробів, матеріалів і устаткування перевіряється їх відповідність вимогам робочої документації, паспортам, сертифікатам та іншим супроводжувальним документам.

У разі виявлення невідповідності матеріальних ресурсів цим вимогам підрядник як сторона, відповідальна за якість ресурсів, які використовуються на об'єкті, зобов'язаний відмовитись від їх прийняття із своєчасним офіційним повідомленням постачальника.

9.7 Операційний контроль виробничих процесів здійснюється в ході виконання будівельно-монтажних робіт і забезпечує своєчасне виявлення дефектів і вжиття заходів щодо їх запобігання.

Під час операційного контролю перевіряється дотримання технології виконання будівельно-монтажних робіт, їх відповідність вимогам нормативних документів – національних стандартів України, державних будівельних норм та правил, а також технологічних документів – ПОБ, ПВР, технологічних карт, схем операційного контролю якості тощо.

Схеми операційного контролю якості, як правило, містять у собі ескізи конструкцій з відображенням проектних розмірів, що контролюються, проектні параметри фізико-механічних властивостей матеріалів, допустимі відхилення від проектних показників, переліки операцій або процесів, що контролюються виконавцем робіт за участю, за необхідності, будівельної лабораторії, геодезичної та інших служб контролю, дані про склад, строки та способи контролю.

Особливу увагу в процесі операційного контролю слід звертати на виконання спеціальних заходів під час будівництва у складних і нестандартних умовах – у сейсмічних районах, на просідаючих ґрунтах, у районах зі зсувами і карстовими явищами, на підроблюваних територіях, в умовах ущільненої забудови, у будівництві складних і унікальних об'єктів, зокрема, висотних (об'єктів підвищеної поверховості) тощо.

Результати операційного контролю заносяться до загального журналу робіт (додаток В).

9.8 Під час приймального контролю проводиться перевірка якості закінчених будівельно-монтажних робіт та відповідальних конструкцій.

В усіх випадках забороняється виконання наступних робіт до підтвердження відповідної якості виконання попередніх прихованих робіт та відповідальних конструкцій.

9.8.1 Приймання прихованих робіт здійснюється безпосередньо перед виконанням наступних робіт, які їх закривають, про що складається акт за формою, наведеною у додатку К.

Основні види робіт та конструкцій, на які складаються акти на закриття прихованих робіт, наведено у додатку Л. Перелік видів робіт на конкретному об'єкті будівництва, для яких необхідне складання актів на закриття прихованих робіт, згідно з ДБН А.2.2-3 наводиться у робочій документації для будівництва.

На вимогу інвестора складаються також акти на закриття спеціальних видів прихованих робіт та конструкцій, що визначаються відомчими нормами на проектування та виконання робіт.

Приймання здійснюється комісією з представників будівельно-монтажної організації, технічного нагляду замовника та авторського нагляду (9.11).

9.8.2 Перелік видів робіт та конструкцій, для яких необхідне складання актів проміжного приймання відповідальних конструкцій до закриття їх подальшими роботами, згідно з ДБН А.2.2-3 наводиться у робочій документації для будівництва.

Відповідальні конструкції підлягають прийманню в процесі будівництва по мірі їх готовності із складанням акта проміжного прийняття цих конструкцій за формою, наведеною у додатку М.

Приймання здійснюється комісією з представників будівельно-монтажної організації, технічного нагляду замовника та проектною організацією (9.11).

9.9 Усі види контролю якості виконання робіт на складних і унікальних об'єктах проводяться з урахуванням особливих вказівок і технічних умов проекту (робочого проекту), що відображають у відповідних актах.

За умови проведення науково-технічного супроводу будівництва об'єкта контроль якості виконується з урахуванням програми цього супроводу.

9.10 З метою перевірки ефективності контролю якості виконання робіт в процесі виробництва будівельна організація на всіх стадіях будівництва вибірково здійснює інспекційний контроль.

9.11 Протягом періоду будівництва згідно із Законом України "Про архітектурну діяльність" здійснюється авторський та технічний нагляд за якістю виконання робіт.

9.11.1 Авторський нагляд за відповідністю будівельно-монтажних робіт проекту здійснює генеральний проектувальник та залучені ним у разі необхідності спеціалізовані субпідрядні проектні організації відповідно до "Порядку здійснення авторського нагляду під час будівництва об'єкта архітектури", ДБН А.2.2-4 та договору із замовником.

9.11.2 Технічний нагляд за дотриманням під час будівництва проектних рішень, вимог державних стандартів, будівельних норм і правил, а також за обсягами робіт забезпечує замовник згідно з "Порядком здійснення технічного нагляду під час будівництва об'єкта архітектури".

У разі виявлення невідповідності виконаних робіт установленим вимогам замовник приймає рішення про усунення підрядником допущених недоліків або про зупинення будівництва об'єкта.

9.12 Державний контроль якості будівельно-монтажних робіт протягом будівництва об'єктів здійснюють інспекції державного архітектурно-будівельного контролю згідно з "Положенням про державний архітектурно-будівельний контроль", "Положенням про інспекції державного архітектурно-будівельного контролю в Автономній Республіці Крим, областях, мм. Києві і Севастополі", а також органи державного пожежного нагляду, інші органи державного нагляду (контролю).

Перевірці підлягають:

- наявність документів дозвільного характеру на виконання робіт;
- відповідність виконання підготовчих та будівельних робіт, будівельних матеріалів, виробів і конструкцій вимогам державних стандартів, будівельних норм і правил, технічним умовам, затвердженим проектним рішенням;
- своєчасність та якість проведення передбачених нормативно-технічною і проектною документацією зйомок, замірів, випробувань;
- ведення журналів робіт, паспортів, актів та протоколів випробувань, сертифікатів тощо;
- дотримання встановленого порядку прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів.

Правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю), повноваження органів державного нагляду (контролю), права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) визначено законами України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" та "Про регулювання містобудівної діяльності".

9.13 За результатами виробничого та інспекційного контролю якості будівельно-монтажних робіт, авторського нагляду проектних організацій, технічного нагляду замовника, державного нагляду (контролю) вживають заходів щодо усунення виявлених дефектів та їх попередження.

ДОДАТОК А
(довідковий)

НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цих Нормах є посилання на такі законодавчі та нормативно-правові акти і нормативні документи:

- Цивільний кодекс України № 435-V від 16.01.2003
Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003
Земельний кодекс України ВВР № 561-XII від 18.12.1990
Водний кодекс України № 214/95-ВР від 06.06.1995
Лісовий кодекс України № 3853-12 ВР від 21.01.1994
Кодекс України про надра № 133/94-ВР від 27.07.1994
Закон України "Про інвестиційну діяльність" № 1560-XII від 18.09.1991
Закон України "Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування" № 208/94-ВР від 14.10.1994
Закон України "Про архітектурну діяльність" № 687-XIV від 20.05.1999
Закон України "Про основи містобудування" № 2780-XII від 16.12.1992
Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності" № 3038-VI від 17.02.2011
Закон України "Про благоустрій населених пунктів" № 2807-IV від 06.09.2005
Закон України "Про правові засади цивільного захисту" № 1859-IV від 24.06.2004
Закон України "Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру" № 1809-III від 08.06.2000
Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" № 1268-XII (1268-12) від 26.06.1991
Закон України "Про охорону атмосферного повітря" № 2708-XII від 16.10.1992
Закон України "Про природно-заповідний фонд України" № 2457-XII (2457-12) від 16.06.1992
Закон України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" № 1775-III від 01.06.2000
Закон України "Про охорону праці" № 2694-XII від 14.10.1992
Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" № 4005-XII (4005-12) від 24.02.1994
Закон України "Про пожежну безпеку" № 3745-XII від 17.12.1993
Закон України "Про дорожній рух" № 3353-XII від 30.06.1993
Закон України "Про об'єкти підвищеної небезпеки" № 2245-III від 18.01.2001
Закон України "Про відходи" № 36-37 від 1998
Закон України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" № 877-V від 05.04.2007
Загальні умови укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві, затверджені постановою Кабінету Міністрів України № 668 від 01.08.2005
Порядок проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 687 від 26.05.2004
Порядок здійснення авторського нагляду під час будівництва об'єкта архітектури, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 903 від 11.07.2007
Порядок здійснення технічного нагляду під час будівництва об'єкта архітектури, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 903 від 11.07.2007

Порядок ліцензування певних видів господарської діяльності у будівництві, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 1396 від 05.12.2007

Порядок проходження професійної атестації відповідальних виконавців окремих видів робіт, пов'язаних із створенням об'єктів архітектури, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 79 від 11.12.2009

Технічний регламент будівельних виробів, будівель і споруд, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 1764 від 20.12.2006

Правила підтвердження придатності нових будівельних виробів для застосування, затверджені постановою Кабінету Міністрів України № 240 від 01.03.2006

Методика визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу, затверджена постановою Кабінету Міністрів України № 963 від 25.07.2007

Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 554 від 27.07.1995

Положення про державний архітектурно-будівельний контроль, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1993 р. № 225

Положення про інспекції державного архітектурно-будівельного контролю в Автономній Республіці Крим, областях, мм. Києві і Севастополі, затверджене наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України № 317 від 19.11.2007

Положення про архітектурно-технічний паспорт об'єкта архітектури, затверджене наказом Держбуду України № 220 від 09.09.1999

Положення про порядок консервації та розконсервації об'єктів будівництва, затверджене наказом Мінбуду України № 2 від 21.10.2005

Порядок проведення роботи з підтвердження придатності нових будівельних виробів для застосування в будівництві, затверджений наказом Мінбуду України № 69 від 20.03.2006

Положення про експериментальне будівництво, затверджене наказом Держбуду України № 245 від 27.12.1993

Порядок видачі та анулювання спеціальних дозволів на зняття та перенесення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) земельних ділянок, затверджений наказом Держкомзему України № 1 від 04.01.2005

ГОСТ 12.1.005-88 ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны (ССБП. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони)

ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять

ДСТУ 2293-99 Охорона праці. Терміни та визначення основних понять

ДСТУ 3891-99 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Терміни та визначення

ДСТУ ISO 14001:2006 Системи управління навколишнім середовищем. Склад та опис елементів і настанови щодо їх застосування

ДСТУ ISO 9000-2001 Системи управління якістю. Основні положення та словник

ДСТУ ISO 9001-2001 Системи управління якістю. Вимоги

ДСТУ ISO 9004-2001 Системи управління якістю. Наставови щодо поліпшення діяльності

ДСТУ ISO 19011:2003 Наставови щодо здійснення аудитів систем управління якістю і (або) екологічного управління

ДБН А.2.1-1:2008 Інженерні вишукування для будівництва

ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд

ДБН А.2.2-3-2004 Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва

- ДБН А.2.2-4-2003 Положення про авторський нагляд за будівництвом будинків і споруд
- ДБН А.3.2-2-2009 Промислова безпека у будівництві. Основні положення
- ДБН В.1.1-3-97 Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів і обвалів. Основні положення
- ДБН В.1.1-7-2002 Пожежна безпека об'єктів будівництва
- ДБН В.1.2-7-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека
- ДБН В.1.1-12:2006 Будівництво в сейсмічних районах України
- ДБН В.1.2-1-95 Положення про розслідування причин аварій (обвалень) будівель, споруд, їх частин та конструктивних елементів
- ДБН В.1.2-5:2007 Науково-технічний супровід будівельних об'єктів
- ДБН В.1.2-12-2008 Будівництво в умовах ущільненої забудови. Вимоги безпеки
- ДБН В.2.5-28:2006 Природне і штучне освітлення
- ДБН В.2.6-31:2006 Теплова ізоляція будівель
- ДБН В.2.8-3-95 Будівельна техніка, оснастка, інвентар та інструмент. Технічна експлуатація будівельних машин
- ДБН В.2.8-4-96 Будівельна техніка, оснастка, інвентар та інструмент. Система технічного обслуговування та ремонту будівельних машин
- ДБН В.2.8-9-98 Будівельна техніка, оснащення, інвентар та інструмент. Експлуатація будівельних машин. Загальні вимоги
- ДБН Д.1.1-1-2000 Правила визначення вартості будівництва
- ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку
- ДСН 3.3.6.039-99 Санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації
- ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень
- СН 1304-75 Санітарні норми припустимих вібрацій у житлових будинках
- СН 3077-84 Санітарні норми припустимого шуму в приміщеннях житлових і громадських будинків і на території житлової забудови
- СанПин 42-120-4948-89 Санітарні норми припустимих рівнів інфразвуку і низькочастотного шуму на території житлової забудови
- СНиП III-10-75 Ч. III, гл.10 Благоустройство территорий (Благоустрій територій)
- СНиП 2.02.03-85 Свайные фундаменты (Пальові фундаменти)
- СНиП 3.01.03-84 Геодезические работы в строительстве (Геодезичні роботи у будівництві)
- НПАОП 0.00-1.01-07 Правила будови і безпечної експлуатації вантажопідіймальних кранів
- НПАОП 0.00-1.36-03 Правила будови і безпечної експлуатації підйомників
- НПАОП 0.00-4.12-05 Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці
- НПАОП 0.00-4.15-98 Положення про розробку інструкцій з охорони праці
- НПАОП 0.00-5.28-03 Інструкція з охорони праці під час виконання робіт на висоті з використанням спеціальних страхувальних засобів
- НПАОП 45.2-1.01-98 Правила обстежень, оцінки технічного стану та паспортизації виробничих будівель і споруд
- НАПБ А.01.001-2004 Правила пожежної безпеки в Україні
- НАПБ Б.02.005-2003 Типове положення про інструктажі, спеціальне навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях України
- НАПБ Б.06.001-2003 Перелік посад, при призначенні на які особи зобов'язані проходити навчання і перевірку знань з питань пожежної безпеки, та порядок їх організації

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Б.1 Терміни, наведені нижче, вживаються у цих Нормах у значенні, встановленому у таких документах:

Б.1.1 Будова, об'єкт будівництва, черга будівництва, пусковий комплекс, передпроектні роботи, проектні роботи, проектна документація, інвестор – ДБН А.2.2-3.

Б.1.2 Інженерні вишукування для будівництва – ДБН А.2.1-1.

Б.1.3 Замовник – Закон України "Про архітектурну діяльність".

Б.1.4 Договірна документація, дозвільна документація, генеральний підрядник, підрядник, субпідрядник – Загальні умови укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві.

Б.1.5 Консервація об'єкта (будови), розконсервація об'єкта (будови) – Положення про порядок консервації та розконсервації об'єктів будівництва.

Б.1.6 Навколишнє середовище, навколишнє природне середовище, середовище життєдіяльності людини, навколишнє техногенне середовище, оцінка впливів на навколишнє середовище (ОВНС) – ДБН А.2.2-1.

Б.1.7 Благоустрій, об'єкти благоустрою – Закон України "Про благоустрій населених пунктів".

Б.1.8 Безпека, безпечність виробничого процесу, безпечні умови праці (безпека праці), вимоги безпеки (праці), охорона праці, ризик, небезпечний (виробничий) чинник, шкідливий (виробничий) чинник, небезпечна зона, робоче місце – ДСТУ 2293.

Б.1.9 Техногенна безпека – Закон України "Про правові засади цивільного захисту".

Б.1.10 Пожежна безпека – ДСТУ 2272.

Б.1.11 Забезпечення пожежної безпеки – Закон України "Про пожежну безпеку".

Б.1.12 Поводження з відходами, збирання відходів, зберігання відходів, перевезення відходів – Закон України "Про відходи".

Б.2 Терміни, наведені нижче, вживаються у цих Нормах у такому значенні:

Б.2.1 будівельне виробництво

Взаємопов'язаний комплекс трудових процесів і виробничих стосунків, спрямований на створення будівельної продукції

Б.2.2 будівельний майданчик

Виробнича територія, яка виділяється в установленому порядку для розміщення об'єктів, що будуються, а також машин, матеріалів, конструкцій, комунікацій, виробничих і санітарно-побутових приміщень, які використовуються в процесі будівництва

Б.2.3 відповідальна конструкція

Конструкція категорії відповідальності А або Б (ДБН В.1.2-14)

Б.2.4 захватка

Одна з робочих ділянок, на які розбивається об'єкт будівництва для послідовного виконання на них певної сукупності будівельно-монтажних процесів; кожна захватка послідовно використовується як фронт робіт для одного з цих процесів

Б.2.5 комплексна безпека будівництва

Сукупність різновидів безпеки, яких дотримуються в процесі будівництва: техногенна та пожежна безпека будованого об'єкта і прилеглої забудови, безпека праці, безпека осіб, що перебувають поблизу будови, екологічна безпека прилеглої території, безпека дорожнього руху поблизу будови

Б.2.6 моніторинг будови

Натурні спостереження технічного стану об'єкта будівництва, прилеглої забудови, екологічної ситуації (зокрема, геологічної та гідрогеологічної) на прилеглий території з метою виявлення, оцінки і відстеження техногенного впливу на них чинників, викликаних будівництвом

Б.2.7 підготовчий період

Період виконання позамайданчикових та внутрішньомайданчикових підготовчих робіт до будівництва об'єкта (2.2)

Б.2.8 приховані роботи

Роботи з будівництва об'єкта, результати яких закриваються подальшими роботами і потребують перед цим підтвердження їх відповідності вимогам проектної документації, стандартів, будівельних норм і правил та технічних умов

Б.2.9 проектно-технологічна документація (ПТД)

Документація, яка містить рішення з організації і технології будівництва об'єкта. До ПТД відносяться проекти організації будівництва та проекти виконання робіт

Б.2.10 проект організації будівництва (ПОБ)

Вид проектно-технологічної документації у складі затвердженої частини проектної документації, яка містить укрупнено розроблені рішення з організації будівництва сукупності об'єктів (об'єкта), що складають будову

Б.2.11 проект виконання робіт (ПВР)

Вид проектно-технологічної документації, що розроблюється на основі робочої документації виконавцями робіт або на їх замовлення, яка визначає технологію, організацію та умови виконання робіт із будівництва окремого об'єкта (об'єктів) будови, її черг чи пускових комплексів, або виконання окремих видів чи етапів робіт

Б.2.12 фронт робіт

Частина будівельного об'єкта, яка надається колективу виконавців для виконання доручених йому робіт і є придатною за обсягами та умовами праці

ДОДАТОК В
(рекомендований)

Форма

ЗАГАЛЬНИЙ ЖУРНАЛ РОБІТ

Найменування будівельної організації _____

Загальний журнал робіт № _____

із будівництва об'єкта _____
(підприємства, будівлі, споруди)

Адреса об'єкта _____

Посада, прізвище, ім'я, по батькові і підпис особи, відповідальної від будівельної організації за будівництво об'єкта і ведення загального журналу робіт _____

Генеральна проектна організація, прізвище, ім'я, по батькові і підпис головного інженера проекту _____

Замовник (організація), посада, прізвище, ім'я, по батькові і підпис керівника (представника) технічного нагляду _____

Початок робіт:

за планом (договором) _____

фактично _____

Закінчення робіт (введення в експлуатацію)

за планом (договором) _____

фактично _____

У цьому журналі _____ пронумерованих і прошнурованих сторінок.

Посада, прізвище, ім'я, по батькові і підпис керівника будівельної організації, який видав журнал _____

Дата видачі, печатка організації

Основні показники об'єкта, підприємства, будівлі або споруди, що будується (потужність, продуктивність, корисна площа, місткість тощо) і кошторисна вартість _____

Інстанція, що затвердила проект (робочий проект), і дата затвердження _____

Субпідрядні організації і роботи, які ними виконуються _____

_____

Організація, що розробила проектно-кошторисну документацію _____

_____

Відмітки про зміни в записах на титульному аркуші _____

_____

Таблиця 1

Список інженерно-технічного персоналу, зайнятого на будівництві об'єкта

Прізвище, ім'я та по батькові, посада, ділянка роботи	Дата початку робіт на будівництві об'єкта	Позначка про отримання дозволу на право виконання робіт	Дата закінчення робіт на будівництві об'єкта

Таблиця 2

Перелік актів проміжного приймання відповідальних конструкцій і актів на закриття прихованих робіт

Номер	Найменування актів (із зазначенням місця знаходження конструкцій і робіт)	Дата підписання акта, прізвище, ініціали і посади осіб, що підписали

Таблиця 3

Відомість результатів контролю якості будівельно-монтажних робіт

Дата	Найменування конструктивних частин і елементів, місця їх розташування з посиланням на номер креслення	Результати контролю якості	Посада і підписи осіб, що оцінюють якість робіт

Таблиця 4

Перелік спеціальних журналів робіт

Найменування спеціального журналу і дата його видачі	Організація, що веде журнал, прізвище, ініціали і посада відповідальної особи	Дата здачі-прийняття журналу і підписи посадових осіб

Відомості про виконання робіт

Дата	Короткий опис і умови виконання робіт (з посиланням, за необхідності, на роботи, що виконуються субпідрядними організаціями), посада, прізвище, ініціали і підпис відповідальної особи

Зауваження контролюючих органів і служб

Дата	Зауваження контролюючих органів або посилання на розпорядження	Позначка про прийняття зауважень до виконання і про перевірку їх виконання

Вказівки щодо ведення загального журналу робіт

1. Загальний журнал робіт є основним первинним виробничим документом, який відтворює технологічну послідовність, строки, якість і умови виконання будівельно-монтажних робіт.

2. Загальний журнал робіт ведеться на будівництві окремих або групи однотипних будівель, споруд, які розміщені в межах одного будівельного майданчика і споруджуються одночасно.

3. Загальний журнал робіт веде особа, відповідальна за будівництво будівлі або споруди (виконавець робіт, старший виконавець робіт) і заповнює його з першого дня роботи на об'єкті особисто або доручає керівникам змін. Спеціалізовані будівельно-монтажні організації ведуть спеціалізовані журнали робіт, що знаходяться у відповідальних осіб, які виконують ці роботи. Після закінчення робіт спеціальний журнал передається генеральній будівельній організації.

4. Титульний аркуш заповнюється до початку будівництва генеральною підрядною будівельною організацією за участю проектною організацією і замовника.

5. Список інженерно-технічного персоналу, який зайнятий на будівництві об'єкта (табл. 1), складає керівник генпідрядної будівельної організації.

6. У табл. 2 наводиться перелік всіх актів, що підлягають оформленню на даному об'єкті будівництва, в календарному порядку.

7. У табл. 3 включаються всі роботи по частинах і елементах будівель і споруд, якість виконання яких контролюється і підлягає оцінці.

8. Табл. 4 заповнюється особою, відповідальною за ведення загального журналу робіт.

9. Регулярні відомості про виконання робіт (з початку і до їх завершення), що включаються в табл. 5, є основною частиною журналу.

Ця частина журналу містить відомості про початок і закінчення роботи і відображає перебіг її виконання.

Опис робіт повинен проводитись по конструктивних елементах будівлі або споруди з означенням осей, позначок, поверхів, ярусів, секцій і приміщень, де роботи виконуються.

Наводяться короткі відомості про методи виконання робіт, застосовані матеріали, готові вироби і конструкції, вимушені прості будівельних машин (із зазначенням вжитих заходів), випробування устаткування, систем, мереж і вимушені прості (випробування вхолосту або під навантаженням, подача електроенергії, випробування на міцність і герметичність тощо), відхилення від робочих креслень (із зазначенням причин) і їх погодження, зміни розміщення охоронних, захисних і сигнальних огорож, переноси транспортних і пожежних мереж, прокладання, перекладання,

розбирання тимчасових інженерних мереж, наявність і виконання схем операційного контролю якості, виправлення і переробку виконання робіт (із зазначенням винних), а також метеорологічні та інші особливі умови виконання робіт.

10. У табл. 6 вносяться зауваження осіб, які контролюють виконання і безпеку робіт відповідно до наданих їм прав, а також уповноважених представників проектної організації або її авторського нагляду.

11. Загальний журнал повинен бути пронумерований, прошнурований, оформлений усіма підписами на титульному аркуші і скріплений печаткою будівельної організації, яка його видала.

12. Під час здачі завершеного будівництвом об'єкта загальний і спеціальні журнали робіт передаються замовнику і зберігаються у нього до введення об'єкта в експлуатацію. Після введення об'єкта в експлуатацію журнали передаються на постійне зберігання експлуатаційній організації.

ДОДАТОК Г
(рекомендований)

СПЕЦІАЛЬНІ ЖУРНАЛИ З ОКРЕМИХ ВИДІВ РОБІТ

Форми

**1 ЖУРНАЛ РОБІТ
ІЗ МОНТАЖУ БУДІВЕЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ
№ _____**

Найменування монтажної організації _____

Найменування об'єкта будівництва _____

Посада, прізвище, ініціали і підпис особи, відповідальної за монтажні роботи і ведення журналу

Організація, що розробила проект виконання робіт _____

Шифр проекту _____

Підприємство-виготовлювач конструкцій _____

Шифри замовлень _____

Замовник (організація), посада, прізвище, ініціали та підпис керівника (представника) технічного нагляду _____

Основні показники споруджуваного об'єкта:

Обсяг робіт:

сталевих конструкцій, т _____

збірних залізобетонних конструкцій, м³ _____

дерев'яних конструкцій, м³ _____

Журнал почато "___" _____ 20__ р.

Журнал закінчено "___" _____ 20__ р.

Таблиця 1.1

Список інженерно-технічного персоналу, зайнятого на монтажі будівлі (споруди)

Прізвище, ім'я, по батькові	Фах та освіта	Посада	Дата початку роботи на об'єкті	Позначка про проходження атестації та дата	Дата закінчення роботи на об'єкті

Таблиця 1.2

**Перелік актів на закриття прихованих робіт і актів проміжного прийняття
відповідальних конструкцій**

Номер	Найменування акта	Дата підпису акта

Таблиця 1.3

Відомості про виконання робіт

Дата виконання робіт, зміна	Опис робіт, найменування конструкцій, їх марка, наслідки їх огляду	Місце встановлення і номери монтажних схем	Номери технічних паспортів на конструкції	Атмосферні умови (температура повітря, опади, швидкість вітру)

Продовження таблиці 1.3

Прізвище, ініціали виконавця (бригадира)	Підпис виконавця (бригадира)	Зауваження і пропозиції з монтажу конструкцій керівників монтажною організацією, авторського нагляду, технічного нагляду замовника	Підпис майстра (виконавця робіт) та осіб, які здійснюють нагляд

**2 ЖУРНАЛ
ЗАМОНОЛІЧУВАННЯ МОНТАЖНИХ СТИКІВ І ВУЗЛІВ**

№ _____

Найменування організації, що виконує роботи _____

Найменування об'єкта будівництва _____

Посада, прізвище, ініціали і підпис особи, що відповідає за виконання робіт із замонолічування стиків та ведення журналу _____

Організація, що розробила проектну документацію, креслення _____

Шифр проекту _____

Організація, що розробила проект виконання робіт із замонолічування монтажних стиків і вузлів _____

Шифр проекту _____

Підприємство, що виготовило конструкції _____

Шифр замовлення _____

Замовник (організація), посада, прізвище, ініціали та підпис керівника (представника) технічного нагляду _____

Журнал почато "___" _____ 20__ р.

Журнал закінчено "___" _____ 20__ р.

Таблиця 2.1

Відомості про виконання робіт

Дата замонолічування	Найменування стиків і вузлів, місце або номер за кресленням чи схемою	Задані марки бетону (розчину) і робочий склад суміші	Температура зовнішнього повітря, °С	Температура попереднього обігрівання елементів у вузлах, °С

Продовження таблиці 2.1

Температура бетону в момент укладання, °С	Результати випробувань контрольних зразків: – через 7 днів – через 28 днів	Дата розпалублення	Прізвище та ініціали виконавця (бригадира), підпис	Зауваження виконроба, авторського нагляду, технічного нагляду замовника

**3 ЖУРНАЛ
ЗВАРЮВАЛЬНИХ РОБІТ**

№ _____

Найменування організації, що виконує роботи _____

Найменування об'єкта будівництва _____

Посада, прізвище, ініціали і підпис відповідального за зварювальні роботи і ведення журналу _____

Організація, що розробила проектну документацію, креслення КМ, КЗ _____

Шифр проекту _____

Організація, що розробила проект виконання зварювальних робіт _____

Шифр проекту _____

Підприємство, що виготовило конструкції _____

Шифр замовлення _____

Замовник (організація), посада, прізвище, ініціали та підпис керівника (представника) технічного нагляду _____

Журнал почато "___" _____ 20__ р.

Журнал закінчено "___" _____ 20__ р.

Таблиця 3.1

**Список інженерно-технічного персоналу,
зайнятого виконанням зварювальних робіт**

Прізвище, ім'я, по батькові	Фах та освіта	Посада	Дата початку роботи на об'єкті	Позначка про проходження атестації та дата	Дата закінчення роботи на об'єкті

Таблиця 3.2

Список зварювальників, що виконували зварювальні роботи на об'єкті

Прізвище, ім'я, по батькові	Кваліфікаційний розряд	Номер особистого клейма	Посвідчення на право виконання зварювальних робіт			Позначка про зварювання пробних та контрольних зразків
			Номер	Термін дії	Допущений до зварювання швів у просторовому положенні	

Таблиця 3.3

Відомості про виконання робіт

Дата виконання робіт, зміна	Найменування з'єднаних елементів, марка сталі	Місце або номер (за кресленням чи схемою) зварюваного елемента	Позначка про здачу і прий- няття вузла під зварювання (посада, прізвище, ініціали, підпис)	Марка застосовуваних зварювальних матеріалів (дріт, флюс, електроди), номер партії	Атмосферні умови (температура повітря, опади, швидкість вітру)

Продовження таблиці 3.3

Прізвище, ініціали зварників, номер посвідчення	Клеймо	Підписи зварників, що зварювали з'єднання	Прізвище, ініціали відпо- відального за виконання робіт (майстра, виконавця робіт)	Позначка про прийняття зварного з'єднання	Підпис керівника зварю- вальних робіт	Зауваження з контрольної перевірки (виконавця робіт та інших)

4 ЖУРНАЛ
ВИКОНАННЯ МОНТАЖНИХ З'ЄДНАНЬ НА БОЛТАХ ІЗ КОНТРОЛЬОВАНИМ НАТЯГОМ
№ _____

Найменування організації, що виконує роботи _____

Найменування об'єкта будівництва _____

Посада, прізвище, ініціали і підпис особи, що відповідає за виконання робіт і ведення журналу _____

Організація, що розробила проектну документацію, креслення КМ _____

Шифр проекту _____

Організація, що розробила проект виконання робіт _____

Шифр проекту _____

Підприємство-розробник креслень КДМ і виготовлювач конструкцій _____

Шифр замовлення _____

Замовник (організація), посада, прізвище, ініціали та підпис керівника (представника) технічного нагляду _____

Журнал почато " __ " _____ 20__ р.

Журнал закінчено " __ " _____ 20__ р.

Таблиця 4.1

Список ланкових (монтажників), зайнятих установленням болтів

Прізвище, ім'я, по батькові	Кваліфікаційний розряд	Присвоєний номер чи знак	Кваліфікаційне посвідчення		Примітка
			Дата видачі	Ким видано	

Відомості про виконання робіт

Дата	Номер креслення КМД та найменування вузла (стику) в з'єднанні	Ставлення болтів			
		Число поставлених болтів у з'єднанні	Номер сертифіката на болти	Спосіб обробки контактних поверхонь	Розрахунковий момент закручування або кут повороту гайки

Продовження таблиці 4.2

Результати контролю					
Обробка контактних поверхонь	Число перевірених болтів	Результати перевірки моменту закручування чи кута повороту гайки	Номер клейма, підпис бригадира	Підпис особи, що відповідає за постачання болтів	Підпис представника замовника

**5 ЖУРНАЛ
ВИКОНАННЯ АНТИКОРОЗІЙНИХ РОБІТ**

№ _____

Найменування організації, що виконує роботи _____

Найменування об'єкта будівництва _____

Підстава для виконання робіт (договір, наряд) _____

Виконавець робіт _____

Журнал почато "___" _____ 20__ р.

Журнал закінчено "___" _____ 20__ р.

У журналі пронумеровано і прошнуровано _____ сторінок.

Місце печатки

Підпис адміністрації організації,
що видала журнал

Таблиця 5.1

Відомості про виконання робіт

Дата виконання робіт, зміна	Найменування робіт і застосованих матеріалів (поопераційно)	Обсяг робіт	Температура під час виконання робіт, °С	
			на поверхні матеріалу	навколишнього повітря на відстані не більше 1 м від поверхні

Продовження таблиці 5.1

Застосовані матеріали		Кількість нанесених шарів та їх товщина, мм	Температура, °С, та тривалість сушіння окремих шарів покриття, год	Прізвище та ініціали бригадира (фахівця), що виконав захисне покриття	Дата та номер акта огляду виконаних робіт	Примітки
ДСТУ ДБН ГОСТ ТУ	Номер					
	паспорта	аналізу				

6 ЖУРНАЛ
АНТИКОРОЗІЙНОГО ЗАХИСТУ ЗВАРНИХ З'ЄДНАНЬ
№ _____

Найменування організації, що виконує роботи _____

Найменування об'єкта будівництва _____

Посада, прізвище, ініціали і підпис особи, що відповідає за виконання робіт з антикорозійного захисту зварних з'єднань і ведення журналу _____

Організація, що розробила проектну документацію, креслення КЗ _____

Шифр проекту _____

Організація, що розробила проект виконання робіт з антикорозійного захисту зварних з'єднань _____

Шифр проекту _____

Підприємство, що виготовило конструкції _____

Шифр замовлення _____

Замовник (організація), посада, прізвище, ініціали та підпис керівника (представника) технічного нагляду _____

Журнал почато "___" _____ 20__ р.

Журнал закінчено "___" _____ 20__ р.

Таблиця 6.1

Відомості про виконання робіт

Дата виконання робіт	Найменування елементів, що з'єднуються, і матеріалу антикорозійного покриття закладних деталей, нанесеного на заводі	Місце або номер (за кресленням чи схемою) елемента, що стикається	Позначка про задачу і прийняття вузла під антикорозійний захист (посада, підпис)	Матеріал покриття зварних з'єднань і спосіб їх нанесення	Атмосферні умови при виконанні антикорозійного захисту зварних з'єднань	Прізвище і ініціали виконавця

Продовження таблиці 6.1

Прізвище і ініціали відповідального за роботи з антикорозійного захисту (майстер, виконроб)	Результати огляду якості покриття, товщина покриття	Підпис виконавця	Підписи про прийняття антикорозійного захисту (майстра, виконроба)	Зауваження з контрольної перевірки (виконавця робіт, авторського нагляду, технічного нагляду замовника)

ДОДАТОК Д
(рекомендований)

СКЛАД І ЗМІСТ ПРОЕКТУ ОРГАНІЗАЦІЇ БУДІВНИЦТВА (ПОБ)

Д.1 ПОБ розробляється на повний обсяг будівництва, передбачений проектно-кошторисною документацією будови.

У випадку будівництва за визначеними проектною документацією чергами будівництва або пусковими комплексами ПОБ на окрему чергу будівництва або пусковий комплекс розробляється з урахуванням здійснення будівництва всієї сукупності об'єктів будови.

Д.2 До складу ПОБ включаються:

а) календарний план будівництва, в якому визначаються строки і черговість будівництва основних і допоміжних будівель і споруд, технологічних вузлів і етапів, пускових або містобудівних комплексів з розподілом капітальних вкладень і обсягів будівельно-монтажних робіт за будівлями і спорудами та періодами будівництва (додаток Е, форма 1).

Календарний план на підготовчий період виділяється як окрема частина загального календарного плану будівництва або складається окремо;

б) будівельні генеральні плани будови для підготовчого і основного періодів будівництва з урахуванням зведення підземних і надземних частин об'єктів будівництва з розташуванням:

- постійних будівель і споруд;
- місць розміщення тимчасових будівель і споруд, складування конструкцій, матеріалів і виробів;
- інженерних мереж, місць підключення тимчасових інженерних мереж до діючих мереж із зазначенням джерел забезпечення будмайданчика електроенергією, водою, теплом, парою;
- складських майданчиків;
- основних монтажних кранів та інших будівельних машин;
- існуючих будівель та тих, що підлягають знесенню;
- місць розташування знаків закріплення розбивочних осей будівель і споруд;
- доріг, проїздів, під'їздів, місць розвороту;
- джерел протипожежного водопостачання, протипожежних засобів і первинних засобів пожежогасіння;

в) організаційно-технологічні схеми, що визначають раціональну послідовність зведення будівель і споруд із зазначенням технологічної послідовності робіт;

г) відомість обсягів основних будівельних, монтажних і спеціальних будівельних робіт, визначених проектно-кошторисною документацією, з виділенням робіт по основних будівлях і спорудах, пускових або містобудівних комплексах і періодах будівництва (додаток Е, форма 2);

д) відомість потреби в будівельних конструкціях, виробках, матеріалах і устаткуванні з розподілом за календарними періодами будівництва, яка складається на будову в цілому та на основні будівлі і споруди, виходячи з обсягів робіт і діючих норм витрат будівельних матеріалів (додаток Е, форма 3);

е) відомість потреби в основних будівельних машинах і транспортних засобах на будівництво в цілому, складена на основі фізичних обсягів робіт, обсягів вантажоперевезень і норм виробітку будівельних машин і засобів транспорту;

ж) потреба в кадрах будівельників за основними категоріями;

з) пояснювальна записка, що містить:

- характеристику умов і складності будівництва;
- обґрунтування методів виконання і можливість суміщення будівельних, монтажних і спеціальних будівельних робіт;
- обґрунтування прийнятої тривалості будівництва;
- обґрунтування розмірів і оснащення майданчиків для складування матеріалів, конструкцій і устаткування;

– способи й порядок збирання відходів, їх зберігання та перевезення до об'єктів поводження з відходами;

– заходи щодо охорони праці відповідно до чинних нормативних актів;

– заходи із збереження енергоресурсів;

– оцінку впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при будівництві, виконану відповідно до ДБН А.2.2-1 та 3.2.4.

Д.3 Склад і зміст ПОБ можуть змінюватися з урахуванням складності і специфіки проєктованих об'єктів, залежно від об'ємно-планувальних і конструктивних рішень, ступеня уніфікації й типізації рішень, необхідності застосування спеціальних допоміжних споруд, пристроїв, обладнання і установок, особливостей окремих видів робіт, а також від умов поставки на будмайданчик матеріалів, конструкцій, устаткування.

Д.4 Для складних об'єктів, де вперше застосовується принципово нова технологія виробництва, що не має аналогів, унікальне технологічне устаткування, а також будівель, у яких переважають нові будівельні конструкції, або підприємств і споруд, будівництво яких передбачається у складних природних умовах, до складу ПОБ додатково до перерахованого в Д.2 включаються:

а) комплексний укрупнений графік (може бути побудований як сітьовий), що відображає взаємозв'язок між роботами всіх учасників будівництва, у якому визначені тривалість основних етапів підготовки робочої документації й будівництва об'єкта, склад і строки виконання робіт підготовчого періоду, черговість будівництва окремих будівель і споруд у складі пускового й містобудівного комплексу, строки поставок технологічного устаткування;

б) вказівки щодо черговості і строків проведення необхідних дослідницьких робіт, випробувань і режимних спостережень для забезпечення якості й надійності конструкцій, будівель і споруд, що зводяться;

в) вказівки щодо особливостей побудови геодезичної розбивочної основи і методів геодезичного контролю в процесі будівництва, а також іншого інструментального контролю якості й надійності конструкцій, будівель і споруд, що зводяться;

г) особливості організації зв'язку і оперативного-диспетчерського управління будівництвом.

Д.5 ПОБ для житлових будинків, об'єктів соціального призначення і однотипних виробничих об'єктів може розроблятися в скороченому обсязі і містити:

– календарний план будівництва з виділенням робіт підготовчого періоду;

– будівельний генеральний план;

– дані про обсяги будівельно-монтажних робіт і потребу будівництва в основних матеріалах, конструкціях, виробах й устаткуванні;

– графік потреби в будівельних машинах і транспортних засобах;

– коротку пояснювальну записку, яка включає техніко-економічні показники та заходи з охорони праці.

Д.6 У випадку будівництва об'єктів вузловим методом у ПОБ виділяють технологічні вузли й визначають календарні строки їх будівництва і поставки устаткування і конструкцій, потреби в матеріалах, трудових ресурсах і засобах механізації.

Додатково до перерахованого в Д.2 і Д.3 до складу ПОБ включаються:

а) схема розбивки об'єкта на вузли з визначенням їх переліку і складу;

б) схема технологічного взаємозв'язку вузлів і їх енергетичного забезпечення;

в) комплексний укрупнений повузловий графік (може бути побудований як сітьовий).

Д.7 Під час забудови житлових районів, мікрорайонів і містобудівних комплексів календарний план передбачає будівництво житлових будинків у комплексі із закладами й підприємствами, пов'язаними з обслуговуванням населення й виконанням всіх робіт з інженерного обладнання, благоустрою й озеленення території відповідно до затвердженого проєкту забудови; технологічна послідовність виконання робіт передбачається потоковим методом.

Д.8 Під час будівництва магістральних лінійних споруд загальної мережі (магістральних залізниць і автомобільних шляхів, магістральних нафто- і газопроводів, ліній зв'язку й електропередачі тощо) додатково до вимог Д.2 та Д.3 в складі ПОБ наводяться:

- а) обсяги й трудомісткість основних будівельно-монтажних робіт за ділянками траси;
- б) перелік мобільних будівельних організацій, що залучаються, з характеристикою їх виробничої потужності й оснащення (якщо замовнику на цей час відомі підрядники);
- в) рішення з можливого використання окремих ділянок споруджуваних залізниць, автомобільних шляхів, ліній зв'язку й електропередачі для потреб будівництва.

Д.9 Під час будівництва внутрішньогосподарських автомобільних шляхів у сільськогосподарських підприємствах у ПОБ додатково до вимог Д.2 та Д.3:

- а) погоджують із зацікавленими організаціями (агропромисловими об'єднаннями, районними адміністраціями, асоціаціями сільських виробників, фермерських господарств тощо) обсяги й технологічну послідовність будівництва автомобільних шляхів сільськогосподарських підприємств з урахуванням можливості розширення їх будівництва спільними зусиллями підприємств і організацій, що входять до їх складу, з орієнтацією на створення шляхово-транспортної мережі в цілому;
- б) погоджують строки й умови виконання окремих робіт із землекористувачами, на виробничо-господарську діяльність яких можуть вплинути ці роботи.

Д.10 Під час будівництва гірничих підприємств із видобутку корисних копалин та інших підземних гірничих виробок до складу ПОБ додатково до перерахованого в Д.2 та Д.3 включають:

- а) строки підготовки стволів, горизонтальних і похилих виробок і камер, якщо вони відрізняються від типових;
- б) обґрунтування вибору типів копрів і підймальних установок у випадку використання їх як тимчасових на період гірничопрохідницьких робіт;
- в) схеми й режими провітрювання гірничих виробок за періодами їх проходок, рішення з обігрівання й охолодження повітря, яке подається у виробки, а також заходи боротьби з пилом, газом, раптовими викидами порід, вугілля й газів, гірськими ударами, проривами вод і пливунів;
- г) схеми водовідведення при проходці стволів і виробок, рішення з відведення й очищення шахтних вод.

Д.11 Під час будівництва об'єктів комплектно-блоковим методом у складі ПОБ додатково до перерахованого в Д.2 та Д.3 у пояснювальній записці виконуються техніко-економічні обґрунтування з організації виготовлення й поставки блоків, визначаються умови своєчасної поставки комплектувального устаткування, матеріалів, конструкцій, виробів і деталей на складально-комплектувальні підприємства й бази. При цьому монтаж блоків передбачається "з коліс", а у випадках їх сезонної поставки передбачається можливість зберігання блоків на спеціально обладнаних накопичувальних майданчиках, що забезпечує їх доставку до місця встановлення в проектне положення у встановленій технологічній послідовності.

Д.12 Під час будівництва об'єктів у гірських районах у ПОБ додатково до вимог Д.2 та Д.3 враховується можливість впливу на підготовку, організацію і здійснення будівництва таких чинників:

- знижений барометричний тиск, що вимагає дотримання спеціальних адаптаційних режимів роботи будівельників;
- шквалісті вітри й підвищена небезпека блискавок;
- лавинні, селові, обвальні та зсувні явища;
- важкодоступність території (великі ухили, перепади позначок).

Д.13 Під час будівництва об'єктів на ґрунтах з особливими властивостями (просідаючі, набухаючі тощо) у ПОБ додатково до вимог Д.2 та Д.3 забезпечується першочергове виконання спеціальних заходів з організації водовідведення, влаштування й експлуатації систем тимчасового водопостачання, що запобігають неорганізованому замочуванню ґрунтів, а також із систематичного контролю за осіданнями та їх запобігання.

Д.14 Під час будівництва об'єктів в особливих природних умовах ПОБ, крім матеріалів, зазначених у Д.2 та Д.3, повинен містити:

а) для протизсувних та протиобвальних захисних споруд:

– прогноз активності й інтенсивності зсувних й обвальних процесів на період будівництва (за матеріалами вишукувань);

– заходи щодо забезпечення стійкості схилів та укосів на період будівництва захисних споруд;

– календарний план будівництва, складений з урахуванням суворого дотримання черговості й строків виконання всіх робіт залежно від необхідності закінчення або тимчасового припинення земляних робіт до настання дощових періодів року;

– рішення з розміщення ґрунту і його складування, не допускаючи влаштування відвалів у зсувній зоні;

– рішення з організації водовідведення, водозниження та спеціальних способів закріплення ґрунтів;

б) для протисельових захисних споруд:

– рішення з пропускання в необхідних випадках паводків і сельових потоків через недобудовані споруди із забезпеченням їх збереження;

– рішення з обґрунтованої сезонності виконання окремих видів робіт з урахуванням місцевих умов;

– вказівки в календарному плані будівництва щодо строків можливого утворення сельового потоку за прогнозами матеріалів вишукувань;

– матеріали з розміщення пунктів служби спостереження за утворенням сельових потоків і забезпечення її сталим зв'язком з диспетчерським пунктом будівництва;

– матеріали з розміщення в безпечній зоні об'єктів виробничої бази, житлового містечка і під'їзних колій, а також можливих шляхів евакуації людей і будівельної техніки;

– вимоги до режиму виконання робіт у селенебезпечний період.

ДОДАТОК Е
(рекомендований)

**ФОРМИ ОСНОВНИХ ДОКУМЕНТІВ
У СКЛАДІ ПРОЕКТУ ОРГАНІЗАЦІЇ БУДІВНИЦТВА**

Форма 1

Календарний план будівництва (найменування будівництва)

Номер рядка	Найменування окремих будівель, споруд або видів робіт (з виділенням пускового або містобудівельного комплексу)	Кошторисна вартість, грн.		Розподіл капітальних вкладень і обсягів будівельно-монтажних робіт за періодами будівництва (квартали, роки), грн.
		всього	в тому числі будівельно- монтажні роботи	
А	Б	1	2	3-14

Головний інженер проекту

_____
(підпис)**ПОГОДЖЕНО**

Замовник

_____
(підпис)

Керівник підрядної організації

_____
(підпис)

Примітка 1. Номенклатура у графі "Б" встановлюється залежно від виду і особливостей будівництва.

Примітка 2. Розподіл будівельно-монтажних робіт подається у вигляді дробу: в чисельнику – обсяг капітальних вкладень, у знаменнику – обсяг будівельно-монтажних робіт; для житлово-цивільних об'єктів подається за місяцями.

Примітка 3. Підрядна організація погоджує ПОБ, якщо вона на цей час визначена.

Відомість обсягів основних будівельних, монтажних і спеціальних робіт

Номер рядка	Найменування робіт	Одиниця вимірювання	Обсяг будівельно-монтажних робіт		
			всього	в тому числі, на окремих будівлях, спорудах, пускових або місто-будівельних комплексах	за періодами будівництва
А	Б	В	1	2	3-14

Головний інженер проекту

_____
(підпис)**ПОГОДЖЕНО**

Замовник

_____
(підпис)

Керівник підрядної організації

_____
(підпис)**Примітка 1.** Перелік робіт встановлюється залежно від виду й особливостей будівництва.**Примітка 2.** Застосування комплектно-блочного методу будівництва і монтажу будівельних конструкцій і устаткування укрупненими блоками повинно бути виділено.**Примітка 3.** Підрядна організація погоджує ПОБ, якщо вона на цей час визначена.

Відомість потреби в будівельних конструкціях, výroбах, матеріалах і устаткуванні

Номер рядка	Найменування	Одиниця вимірювання	Всього на будову	У тому числі на основних об'єктах	У тому числі за календарними періодами будівництва
А	Б	В	1	2	3

Головний інженер проекту

_____
(підпис)**ПОГОДЖЕНО**

Замовник

_____
(підпис)

Керівник підрядної організації

_____
(підпис)

Примітка 1. Номенклатуру конструкцій, виробів, матеріалів і устаткування (графа Б) визначають залежно від виду і особливостей будівництва.

Примітка 2. Потреба в матеріалах показується дробом: у чисельнику – загальна потреба, в знаменнику – потреба за винятком матеріалів, необхідних для виготовлення конструкцій і виробів на підприємствах будівельної індустрії.

Примітка 3. Розподіл потреби в ресурсах (графа 2) повинен передбачати забезпечення ресурсами виділених пускових комплексів, а також необхідний заділ на майбутні періоди будівництва.

Примітка 4. Форми можуть уточнятися і пристосовуватися до специфіки об'єктів, галузей господарства, видів будівництва, а також до вимог уніфікації проектно-технологічної документації для різних цілей, у тому числі – для використання комп'ютерних інформаційних технологій з управління будівництвом.

Примітка 5. Підрядна організація погоджує ПОБ, якщо вона на цей час визначена.

ДОДАТОК Ж
(рекомендований)

СКЛАД І ЗМІСТ ПРОЕКТУ ВИКОНАННЯ РОБІТ (ПВР)

Ж.1 До складу ПВР із зведення будівлі, споруди або її частини включаються:

а) календарний графік виконання робіт (може бути побудований на базі сітьового графіка), у якому встановлюється послідовність і строки виконання робіт із максимально можливим їх суміщенням (додаток И, форма 1);

б) будівельний генеральний план із зазначенням:

– меж будівельного майданчика і видів огорожі діючих і тимчасових підземних, надземних і повітряних мереж і комунікацій,

– постійних і тимчасових доріг, схем руху засобів транспорту і механізмів,

– місць установки будівельних і вантажопідіймальних машин із зазначенням шляхів їх переміщення й зон дії,

– розміщення постійних, споруджуваних і тимчасових будівель і споруд,

– місць розташування знаків геодезичної основи,

– небезпечних зон,

– шляхів і засобів підйому працюючих на робочі яруси (поверхи), а також підходів до будівель і споруд,

– розміщення джерел і засобів енергопостачання й освітлення будівельного майданчика із зазначенням розташування заземлюючих контурів,

– місць розташування пристроїв для збирання, зберігання і видалення будівельного сміття, відходів будівельних матеріалів,

– майданчиків і приміщень для складування матеріалів і конструкцій, майданчиків укрупнювального складання конструкцій,

– розташування приміщень для санітарно-побутового обслуговування будівельників, питних установок, місць відпочинку, а також місць виконання робіт, пов'язаних із використанням відкритого вогню (розігрівання бітуму й готування мастик тощо),

– зон виконання робіт підвищеної небезпеки.

На просідаючих ґрунтах водозабірні пункти, тимчасові споруди й механізовані установки із застосуванням мокрих процесів розміщують на будівельному майданчику з низової за рельєфом місцевості сторони від будинків і споруд, а планування території навколо них передбачається з організованим швидким відведенням води;

в) графіки надходження на об'єкт будівельних конструкцій, виробів, матеріалів і устаткування (додаток И, форма 2) з доданням комплектувальних відомостей (за наявності служби виробничо-технологічної комплектації – уніфікованої документації з технологічної комплектації (додаток И, форма 3), а у випадках будівництва комплектно-блочним методом – графіки комплектної поставки блоків);

г) графіки руху робочих кадрів на об'єкті (додаток И, форма 4) і основних будівельних машин на об'єкті (додаток И, форма 5). Графіки руху основних будівельних машин слід розробляти з урахуванням своєчасного виконання кожною бригадою дорученого їй комплексу робіт;

д) технологічні карти (з використанням відповідної типової документації) на виконання окремих видів робіт зі схемами послідовності виконання прийомів, із включенням схем операційного контролю якості, описом методів виконання робіт, зазначенням витрат праці і потреби в матеріалах, машинах, оснащенні, пристосуваннях і засобах захисту працюючих, а також послідовності демонтажних робіт під час реконструкції будівель і споруд або технічного переоснащення діючих підприємств;

е) схеми спільної безпечної роботи декількох вантажопідіймальних та інших будівельних машин і механізмів;

ж) рішення з виконання геодезичних робіт, що включають схеми розміщення знаків для виконання геодезичних побудов і вимірювань, а також вказівки щодо необхідної точності і технічних засобів геодезичного контролю виконання будівельно-монтажних робіт;

з) рішення щодо забезпечення комплексної безпеки будівництва;

і) заходи з виконання, за необхідності, робіт вахтовим методом, включаючи графіки робіт, режими робіт, режими праці й відпочинку та склад технологічних комплектів оснащення бригад;

к) рішення із забезпечення тимчасовими мережами водо-, тепло- і енергопостачання і освітлення (у тому числі аварійного) будівельного майданчика та робочих місць із розробленням, за необхідності, робочих креслень підведення мереж до джерел живлення;

л) пояснювальна записка, що містить:

– обґрунтування рішень із виконання робіт, у тому числі у зимовий період та у літній період за температури повітря більшої за 27 °С (перелік і обсяги додаткових робіт, збільшення витрат праці і часу роботи машин і механізмів);

– потребу в енергетичних ресурсах і рішення з її покриття;

– перелік мобільних (інвентарних) будівель, споруд і пристроїв з розрахунком потреби й обґрунтуванням умов прив'язки їх до ділянок будівельного майданчика;

– заходи із забезпечення якості виконання робіт, зокрема із здійснення вхідного контролю проектно-кошторисної документації, конструкцій, виробів, матеріалів та устаткування, операційного та приймального контролю будівельно-монтажних робіт;

– заходи, спрямовані на забезпечення зберігання матеріалів, виробів, конструкцій та устаткування на будівельному майданчику, в будівлях і спорудах;

– заходи щодо забезпечення безпеки під час спільної роботи декількох вантажопідіймальних та інших машин і механізмів;

– заходи щодо захисту існуючих будівель і споруд від пошкодження, а також природоохоронні заходи;

– опис способів і порядку збирання, зберігання і видалення відходів будівельних матеріалів і сміття.

Ж.2 ПВР на окремі монтажні і спеціальні види робіт (монтажні, санітарно-технічні, опоряджувальні, геодезичні та інші) повинен містити:

– календарний графік виконання відповідних робіт (додаток И, форма 1);

– будівельний генеральний план;

– технологічну карту виконання робіт із додатком схем послідовності виконання робіт і операційного контролю якості;

– дані про потребу в основних матеріалах, конструкціях і виробках, а також використовуваних машинах, пристосуваннях і оснащенні;

– коротку пояснювальну записку.

Крім того, до складу проекту виконання геодезичних робіт слід додатково включати:

– вказівки щодо точності і методів виконання геодезичних робіт під час створення розбивочної мережі будівлі, споруди і детальних розбивках;

– схему розташування пунктів розбивочної мережі, монтажних рисок, маяків і способи їх закріплення;

– конструкції геодезичних знаків;

– перелік виконавчої геодезичної документації.

Ж.3 ПВР на підготовчий період будівництва повинен містити:

а) календарний графік виконання робіт на об'єкті (додаток И, форма 1);

б) будівельний генеральний план із позначенням на ньому місць розташування тимчасових, у тому числі мобільних (інвентарних) будівель, споруд і пристроїв, позамайданчикових і майданчикових мереж і місць їх підключення до джерел живлення, а також постійних об'єктів, що зводяться у підготовчий період для потреб будівництва, з виділенням робіт, що виконуються на цих об'єктах у підготовчий період;

- в) технологічні карти;
- г) графік руху робочих кадрів і основних будівельних машин;
- д) графік надходження на будівництво необхідних на цей період будівельних конструкцій, виробів, основних матеріалів і устаткування (додаток И, форма 2);
- е) схеми розміщення знаків для виконання геодезичних побудов, вимірювань, а також вказівки щодо необхідної точності і технічних засобів геодезичного контролю;
- ж) пояснювальну записку в обсязі, передбаченому пунктом Ж.1к.

Ж.4 Основні положення з виконання робіт у складі робочої документації типових проектів підприємств, будівель і споруд розробляються проектною організацією з обґрунтуванням прийнятих методів організації і технології виконання основних видів робіт із вказівками щодо виконання робіт у зимових умовах, з вимогами безпеки технологічного процесу, переліком рекомендованого монтажного оснащення, інвентарю і пристроїв. До вказівок додаються графіки виконання робіт із зазначенням фізичних обсягів робіт і витрат праці на їх виконання, схема будівельного генерального плану на зведення надземної частини будівлі (споруди) і коротка пояснювальна записка.

ДОДАТОК И
(рекомендований)

**ФОРМИ ОСНОВНИХ ДОКУМЕНТІВ
У СКЛАДІ ПРОЕКТУ ВИКОНАННЯ РОБІТ**

Форма 1

Календарний графік виконання робіт на об'єкті

Найменування робіт	Обсяг робіт		Затрати праці, люд./дн.	Тривалість робіт, дн.	Кількість змін	Склад бригади	Чисельність працюючих у зміні	Роки, квартали, місяці
	Одиниця вимірювання	Кількість						
1	2	3	4	5	6	7	8	9-20

Відповідальний виконавець

_____

(підпис)

Форма 2

Графік поставки на об'єкт будівельних конструкцій, виробів, матеріалів і устаткування

Найменування будівельних конструкцій, виробів, матеріалів і устаткування	Одиниця вимірювання	Кількість	Рік, квартал, місяць, день
1	2	3	4

Відповідальний виконавець

_____

(підпис)

**Транспортно-технологічні комплекти поставки
на об'єкт будівельних конструкцій, виробів і матеріалів**

Марка виробів	Номер комплекту	Маса виробу, кг	Сумарна маса	Схема завантаження транспорту	Вид транспорту
			дебаланс		
1	2	3	4	5	6

Відповідальний виконавець

_____ (підпис)

Графік руху робочих кадрів на об'єкті

Найменування професій робітників	Чисельність робітників	Середньодобова чисельність робітників по місяцях, тижнях, днях			
		1	2	3	і т.д.
1	2	3			

Відповідальний виконавець

_____ (підпис)

Графік руху основних будівельних машин на об'єкті

Найменування	Одиниця вимірювання	Кількість машин	Змінність	Середньодобова кількість машин по місяцях, тижнях, днях			
				1	2	3	і т.д.
1	2	3	4	5			

Відповідальний виконавець

_____ (підпис)

Примітка. Форми можуть уточнятися і пристосовуватись до специфіки об'єктів, галузей господарства, видів будівництва, а також до вимог уніфікації проектно-технологічної документації для різних цілей, у тому числі для використання комп'ютерних інформаційних технологій з управління будівництвом.

ДОДАТОК К
(рекомендований)

Форма

АКТ НА ЗАКРИТТЯ ПРИХОВАНИХ РОБІТ

_____ (найменування робіт)

виконаних в _____

_____ (найменування і місце розташування об'єкта)

" ____ " _____ 20__ р.

Комісія у складі:

представника будівельно-монтажної організації _____

_____ (прізвище, ініціали, посада)

представника технічного нагляду замовника _____

_____ (прізвище, ініціали, посада)

представника проектної організації (відповідно до договору про здійснення авторського нагляду)

_____ (прізвище, ініціали, посада)

провела огляд робіт, виконаних _____

_____ (найменування будівельно-монтажної організації)

і склала цей акт про таке:

1. До закриття пред'явлені такі роботи:

_____ (найменування прихованих робіт)

2. Роботи виконані за проектною документацією _____

_____ (найменування проектної організації,

_____ номери креслень і дата їх складання)

3. При виконанні робіт застосовані _____

_____ (найменування матеріалів, конструкцій

_____ з посиланням на сертифікати або інші документи)

4. При виконанні робіт відсутні (або допущені) відхилення від проектної документації

_____ (за наявності відхилень вказується, ким і як погоджені, номери креслень і дата погодження)

5. Дата: початку робіт _____

закінчення робіт _____

Рішення комісії

Роботи виконані відповідно до проектної документації, стандартів, будівельних норм і правил, технічних умов і відповідають вимогам їх прийняття.

На основі викладеного дозволяється виконання наступних робіт із влаштування (монтажу)

(найменування робіт і конструкцій)

Представник
будівельно-монтажної організації, посада

(підпис)

Представник
технічного нагляду замовника, посада

(підпис)

Представник
проектної організації, посада

(підпис)

Примітка. Керівник генпідрядної організації заздалегідь інформує членів комісії про дату і місце її роботи.

ДОДАТОК Л
(довідковий)

**ОСНОВНІ ВИДИ РОБІТ ТА КОНСТРУКЦІЙ,
НА ЯКІ СКЛАДАЮТЬСЯ АКТИ НА ЗАКРИТТЯ ПРИХОВАНИХ РОБІТ**

Л.1 Земляні роботи

Огляд розбивки земляних робіт, обстеження ґрунтів для відсипки насипів та зворотних засипок у котловани і траншеї;

огляд якості ґрунтів основ фундаментів і закладення фундаментів;

дотримання технологій при пошаровому ущільненні ґрунту (досягнення проектної щільності, товщина кожного відсипаного та ущільненого шару тощо);

підготовка основ насипів;

перевірка відповідності проекту розмірів траншей;

встановлення рівня та характеру підземних вод;

виконання захисних заходів при будівництві на осідаючих та набухаючих ґрунтах, на болотах;

влаштування дренажів;

зняття та використання для рекультивації родючого шару ґрунту.

Л.2 Основи та фундаменти

Підготовлена основа під фундаменти із зазначенням розмірів, позначок дна котловану, відповідності фактичного нашарування та властивостей ґрунту тим, що зазначені в проекті (акт складається до початку робіт із влаштування фундаментів);

перевірка ґрунтів основ на відсутність порушень їх природних властивостей або якості їх ущільнення в порівнянні з проектними даними;

вибір зразків ґрунту для лабораторних випробувань;

відбір контрольних зразків бетону.

Л.3 Бетонні та залізобетонні конструкції монолітні

Прийняття змонтованої і підготовленої до бетонування опалубки;

відповідність арматури та закладних деталей робочим кресленням;

відбір контрольних зразків бетону;

відбір контрольних зразків ванного зварювання;

перевірка та прийняття всіх конструкцій та їх елементів, що закриваються в процесі наступного бетонування;

прийняття закінчених бетонних та залізобетонних конструкцій з оцінкою їх якості;

влаштування осадочних і температурних швів у конструкціях.

Л.4 Бетонні та залізобетонні конструкції збірні

Прийняття фундаментів та інших опорних елементів, включаючи геодезичну перевірку відповідності їх фактичного положення проектному (у плані та по висоті) зі складанням виконавчої схеми;

виконання зварювальних робіт (повнота зварних швів, якість зварювання);

антикорозійний захист з'єднань металу;

замонолічування стиків збірних елементів;

замуровування та герметизація швів і стиків;

прийняття змонтованих конструкцій споруди або окремих її частин.

Л.5 Кам'яні конструкції

Влаштування осадочних і температурних швів;

гідроізоляція кам'яної кладки;

укладання в кам'яні конструкції арматури та металевих закладних деталей, їх антикорозійний захист;

місця спирання ферм, прогонів, балок, плит на стіни, стовпи, пілястри та закладання їх у кладці;

закріплення у кладці конструктивних елементів балконів, еркерів, карнизів, підвіконних плит;

влаштування в кам'яних стінах вентиляційних каналів та газоходів.

Л.6 Металеві конструкції

Прийняття площ спирання сталевих конструкцій на фундаменти, стіни та опори, включаючи геодезичну перевірку відповідності їх фактичного положення проектному (в плані й по висоті) зі складанням виконавчої схеми;

вибірковий контроль швів зварних з'єднань.

Л.7 Дерев'яні конструкції

Прийняття фундаментів та інших опорних елементів до початку монтажу дерев'яних конструкцій, включаючи геодезичну перевірку відповідності їх фактичного положення проектному (в плані й по висоті) зі складанням виконавчої схеми;

антисептування дерев'яних конструкцій та захист їх гідроізоляційними матеріалами;

вогнезахист дерев'яних конструкцій;

ізоляція від кладки зовнішніх стін термоізоляційними матеріалами;

прийняття віконних та дверних блоків.

Л.8 Покрівля, гідроізоляція

Прийняття поверхні основ під ізоляцію;

прийняття пароізоляції;

прийняття рулонного килима;

прийняття шарів ізоляції перед укладанням наступних шарів;

прийняття ізоляції на ділянках, що підлягають закриттю кам'яною кладкою, захисними огорожами, водою або ґрунтом;

гідроізоляція деформаційних швів.

Л.9 Підлоги

Основи під підлоги на ґрунті;

перевірка виконання конструктивних елементів підлог перед влаштуванням наступних їх шарів;

гідроізоляція перекриттів санвузлів, балконів та лоджій перед укладанням наступних конструкцій.

Л.10 Промислові печі та цегляні труби

Прийняття фундаментів під піч або трубу, каркасів та кожухів печі;

влаштування температурних швів у кладці – місця розташування та конструкції;

перевірка вертикальності осі труби;

влаштування захисту труб від блискавки.

Л.11 Внутрішні санітарно-технічні роботи

Готовність ніш, каналів та борозен для прокладання в них трубопроводів та встановлення санітарно-технічних приладів;

правильність ухилів, гнучких труб, встановлення санітарно-технічних пристроїв;

правильність встановлення та справна дія арматури, запобіжних пристроїв, автоматики та контрольно-вимірювальних приладів.

Л.12 Монтування електротехнічних установок

Підготовка основи під кабель у траншеї;

перевірка прокладеного кабелю у траншеї;

покриття кабелю, прокладеного у траншеї;

перевірка дротів освітлювальних мереж, прокладених по стінах та в борозні під штукатурку;

влаштування заземлювачів.

ДОДАТОК М
(рекомендований)

Форма

АКТ
ПРОМІЖНОГО ПРИЙНЯТТЯ ВІДПОВІДАЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ

_____ (найменування конструкцій)

виконаних в _____

_____ (найменування і місце розташування об'єкта)

" ____ " _____ 20__ р.

Комісія у складі:

представника будівельно-монтажної організації _____

_____ (прізвище, ініціали, посада)

представника технічного нагляду замовника _____

_____ (прізвище, ініціали, посада)

представника проектної організації (відповідно до договору про здійснення авторського нагляду)

_____ (прізвище, ініціали, посада)

провела огляд конструкцій і перевірку якості робіт, виконаних _____

_____ (найменування будівельно-монтажної організації)

і склала цей акт про таке:

1. До прийняття пред'явлені такі конструкції: _____

_____ (перелік і коротка характеристика конструкцій)

2. Роботи виконані за проектною документацією _____

_____ (найменування проектної організації,

_____ номери креслень і дата їх складання)

3. При виконанні робіт відсутні (або допущені) відхилення від проектної документації

_____ (за наявності відхилень вказується, ким і як погоджені, номери креслень і дата погодження)

4. Дата: початку робіт _____

закінчення робіт _____

Рішення комісії

Роботи виконані відповідно до проектної документації, стандартів, будівельних норм і правил і технічних умов.

На підставі викладеного дозволяється виконання наступних робіт із влаштування (монтажу)

(найменування робіт і конструкцій)

Представник
будівельно-монтажної організації, посада

(підпис)

Представник
технічного нагляду замовника, посада

(підпис)

Представник
проектної організації, посада

(підпис)

Примітка. Керівник генпідрядної організації заздалегідь інформує членів комісії про дату і місце її роботи.

ДОДАТОК Н
(рекомендований)

Форма

АКТ
ПРО ЗАКІНЧЕННЯ ПОЗАМАЙДАНЧИКОВИХ І ВНУТРІШНЬОМАЙДАНЧИКОВИХ
ПІДГОТОВЧИХ РОБІТ І ГОТОВНІСТЬ ОБ'ЄКТА

ДО ПОЧАТКУ БУДІВНИЦТВА

"__" _____ 20__ р.

Комісія у складі:

керівника (директора) підприємства, що будується (технічного нагляду замовника) _____

(прізвище, ініціали, посада)

представника генеральної підрядної будівельної організації _____

(назва організації, прізвище, ініціали, посада)

представника субпідрядної спеціалізованої організації, що виконувала роботи в підготовчий період,

(назва організації, прізвище, ініціали, посада)

представника працівників генеральної підрядної будівельної організації _____

(прізвище, ініціали, посада)

представника територіального органу Держгірпромнагляду _____

(прізвище, ініціали, посада)

представника Державтоінспекції МВС України (у випадку будівництва об'єкта в міській забудові)

(прізвище, ініціали, посада)

зробила огляд позамайданчикових і внутрішньомайданчикових підготовчих робіт, у тому числі із забезпечення санітарно-побутового обслуговування працюючих, виконаних станом на "__" _____ 20__ р., на відповідність їх вимогам комплексної безпеки будівництва і склала цей акт про таке:

1. До огляду пред'явлені роботи _____

(найменування позамайданчикових і внутрішньомайданчикових

підготовчих робіт, у тому числі із забезпечення санітарно-побутового обслуговування працюючих)

2. Роботи виконані в обсягах, установлених проектно-технологічною документацією (проектом організації будівництва і проектами виконання робіт) _____

(найменування організацій-розроблювачів

ПОБ і ПВР, номери креслень і дата їх складання)

3. У представлених роботах відсутні (або допущені) відхилення від проекту організації будівництва і проектів виконання робіт _____
(за наявності відхилень вказується,

ким погоджені, номери креслень і дата погодження)

Рішення комісії

Роботи виконані в обсягах, передбачених проектом організації будівництва і проектом виконання робіт та відповідно до вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

На підставі викладеного дозволяється виконання основних будівельних, монтажних і спеціальних будівельних робіт на об'єкті.

Керівник (директор) підприємства, яке споруджується
(технічного нагляду замовника)

_____ (підпис)

Представник генеральної підрядної
будівельної організації

_____ (підпис)

Представник субпідрядної
спеціалізованої організації

_____ (підпис)

Представник працівників генеральної
підрядної будівельної організації

_____ (підпис)

Представник територіального органу
Держгірпромнагляду

_____ (підпис)

Представник Державтоінспекції
МВС України

_____ (підпис)

Примітка. Керівник генпідрядної організації заздалегідь інформує членів комісії про дату і місце її роботи. За необхідності, до участі в роботі комісії залучаються органи державного нагляду та спеціалізовані організації.

ДОДАТОК П
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

- П.1 СНиП III-4-80* Ч. III, гл. 4 Техника безопасности в строительстве
- П.2 СНиП 12-03-2001 Безопасность труда в строительстве. Часть I. Общие требования
- П.3 СНиП 12-04-2002 Безопасность труда в строительстве. Часть II "Строительное производство", Госстрой России, Москва
- П.4 ВСН 2-80 Инструкция по проектированию зданий и сооружений в существующей застройке г. Киева, Киевский горисполком, Киев, 1980
- П.5 Рекомендации по обследованию и мониторингу технического состояния эксплуатируемых зданий, расположенных вблизи нового строительства или реконструкции, Москомархитектура, 1998
- П.6 Горячев О.М., Прыкина Л.В. Особенности возведения зданий в стесненных условиях, Academia, Москва, 2003
- П.7 МДС 12-23.2006 Временные рекомендации по технологии и организации строительства многофункциональных высотных зданий и зданий-комплексов в Москве, ФГУП "НИЦ "Строительство", Москва, 2006
- П.8 СНиП 12-01-2004 Организация строительства
- П.9 СП 12-136-2002 Безопасность труда в строительстве. Решения по охране труда и промышленной безопасности в проектах организации строительства и проектах производства работ
- П.10 Справочное пособие к СП 12-136-2002
- П.11 ГОСТ 12.4.059-89 Строительство. Ограждения защитные инвентарные. Общие технические условия
- П.12 ПБ 10-382-00 Правила устройства и безопасной эксплуатации грузоподъемных кранов
- П.13 СН 47-74 Инструкция по разработке проектов организации строительства и проектов производства работ
- П.14 Руководство по разработке типовых технологических карт в строительстве. – М.:Стройиздат, 1976
- П.15 Расчетные нормативы для составления проектов организации строительства. Часть 1. – М.: Стройиздат, 1973

Код УКНД 91.040

Ключові слова: будівництво, учасники будівництва, організація будівельного виробництва, підготовка виробництва, проектно-технологічна документація, проект організації будівництва, проект виконання робіт, комплексна безпека, охорона праці, охорона навколишнього середовища, якість будівельної продукції, дозвіл на виконання робіт, авторський нагляд, технічний нагляд, закриття прихованих робіт, прийняття відповідальних конструкцій